
Kolundzsija Gábor

A TITANICON NINCS PÁNIK

– a nyugati civilizáció bukása –

ELSŐ RÉSZ

„Odafenn az óriási üvegkupola, tekintélyes tölgyfaburkolat a falakon, pompás kovácsoltvas szalagékítményes balusztrádok, és mindegyik egy valószínűtlen falióra tekint alá, amelyet két bronz nimfa ékesít jelképesen: a Tisztességet és a Dicsőséget ábrázolva, amint megkoronázzák az Időt.”

Ezt a fényűző miliót már ne keressük, mert mindez a Titanic pompázatos előcsarnokát ékesítette.

Mi az idő? Nyelvünk bölcs. Az idő régiesen: üdő. Ez az üdvre, az üdvtörténetre, tehát a Teremtő tervére utal. A Tisztesség és a Dicsőség a Teremtő tervét koronázza meg. A Titanic katasztrófája a nyugati civilizáció bukásának előhírnöke volt, csak meg kell érteni az üzenetét.

*

A Titanic elsüllyedése az egyik legismertebb hajókatasztrófa, ezért az előzményekkel itt nem foglalkozom, csak magával az – első és utolsó – útjával. Az eseményeket Walter Lord *A Titanic pusztulása* című dokumentumértékű könyvét alapul véve idézem.

Az út célja New York, az Újvilág kapuja és igazi fővárosa. Átkelés a nagy vízen az új világba: beavatás és átváltozás, az Új ember megszületése. Igaz ez az egyes emberre és az egész emberiségre is. Jelen írás erről a nagy beavatásról és átváltozásról szól.

„Új bort nem töltenek régi tömlőkbe. De ha mégis, kiszakadnak a tömlők, a bor kiömlik, s a tömlők is tönkremennek. Az új bor új tömlőbe való, akkor mindkettő megmarad.” (Mt 9,17)

Történetünk ott kezdődik, hogy a hatalmas – 270 méter hosszú, 66 ezer tonnás – hajó 1912. április 10-én déli 12 órakor – a katasztrófa előtt négy és fél nappal, pontosan 107 órával és 40 perccel – kifut a southamptoni kikötőből. Elindulás után rögvest hajsza hűján összeütközött egy másik hajóval, a New York nevű amerikai óceánjáróval.

Hét órával később kikötött Cherbourghan. Utasokat vett föl, majd este 9-kor továbbindult. Másnap, déli fél egykor horgonyt vetett az írországi Queenstownban. Ott további utasokat és postát vett fel, majd másfél órával később, április 11-én 14 órakor elindult New York felé. Az első indulástól számítva 26 óra telt el. *Ez az elszakadás időszaka, elkülönülés a Világ rendjétől. Megkezdődik az átkelés, megkezdődik a Lélek sötét éjszakája.*

A hajó április 14-én vasárnap este 11.40-kor ütközött jéghegynek. Az ütközés tehát három és fél nap, pontosan 81 óra 40 perc múlva történt meg.

A katasztrófa azért következett be, mert a Titanicot elszüllyesztetetlennek tartották. *A jelenlegi világrendet is örök-*

nek, megdönthetetlennek láttatják velünk. Az ütközés napján, április 14-én számos figyelmeztetés érkezett a többi hajótól, jégveszélyt jelezve. Az első jelentések déli 1 óra 40 körül érkeztek, tíz órával az ütközés előtt. Este 7.30-kor jött az újabb jelzés, 4 óra 10 perccel az ütközés előtt. Ekkorra besötétedett, a hajó a továbbiakban már sötétségben rohan tovább. A hajóstársaság elnökének erőszakos követelésére mégsem csökkentették a hajó sebességét, hogy már az első úton megkaphassák a leggyorsabb óceánjárót illető kék szalagot. Újabb jelentés érkezett 9.40-kor, két órával az ütközés előtt. Végül 11 órakor jött az utolsó figyelmeztetés, amit – a többihez hasonlóan – figyelmen kívül hagytak, 40 perccel a katasztrófa előtt. *A tőke mohósága és agresszivitása viszi pusztulásba a világot.*

*

Az óriás hajó 22,5 csomós (41,7 km/óra) sebességgel rohan a jeges óceánon a dermesztően sötét holdtalan éjszakában. *Rohanás: a végletekig felpörgetett anyagi világ. Sötétség: a varázslat következménye, ami elfordított minket a kiáradó szellemtől, és a teremtett Világ világosságától.*

Az utasok többsége és a személyzet nagy része is alszik. *Az alvás az öntudatlan, tudatlan állapot jelölője.* Éjfél előtt vagyunk (a legsötétebb időszak). Az őrszem (kutató, aki a szellem sötét éjszakájában látni, előrelátni próbál) észreveszi a jéghegyet. *Jég: az élettelen kristályvilág megjelenítője.* Azonnal jelez a hidra. *Vészjelzés a tudomány részéről.*

Az ügyeletes tiszt jobbról akarja kikerülni a jéghegyet. Előbb élesen jobbra, majd erősen balra kormányoztat, közben hátramenetbe állítja a gépeket. Az óriás hajó azonban nyílegyenesen rohan tovább. *Későn jött kétségbeesett irányváltó manőverek, a tehetetlenség túl nagy, a beavatkozáshoz nincsenek megfelelően erős eszközök.* 37 másodperc telik el, végül a hajó orr az utolsó pillanatban lassan balra fordul. *A beavatkozás ellentmondásos, a mechanizmus kiszámíthatatlanul viselkedik.* Az őrszemek úgy látták, hogy hajszaon múlt, de megúszták. *A kutatók úgy látják, hogy a helyzet megoldódott.*

A jéghegy mintegy 300 láb (90 méter) hosszan felhasította a hajó jobb oldalát. *A civilizáció a maga által teremtett élettelen kristályvilággal ütközik, elháríthatatlan környezeti katasztrófa képében.* A hajó sebességét alapul véve ez 7,77 másodperc alatt következett be. Az utasok – a helyzetüktől függően – ezt sűrűdasként, remegésként, zökkenésként, rázkódásként érzékelték. Az orrtőke közelében elhelyezett fedélközi utasok és a kabinházakban szolgálatot teljesítők számára azonban fülsiketítő recsenés volt. *Pusztító földmozgások vezetnek be a katasztrófát.*

A rekeszáró ajtókat leengedték, de hiába. *Rekeszáró ajtók: a negatív hatások lokalizálásának irreális szándéka.* A víz özönlök be a hajó jobb oldalán. *Víz: az élet és a halál jelölője is. Hajóba beömlő víz: a Föld működési rendszerének végletes*

felborulása, és az ennek következtében bekövetkező kivédhetetlen természeti csapások, amelyek egymás után teszik tönk-re a mechanizmus részeit. A csapások között a vízzel való elárasztás valószínűsége is megjelenik: a globális felmelegedés következményeként az emelkedő tengerszint alacsonyan fekvő területeket és kikötővárosokat veszélyeztet, a szárazföldek belsejét pedig egyre pusztítóbb árvizek sújtják. A gépeket leállították. A gazdaság motorja leáll.

Mintha mi sem történt volna, az utasok tovább aludtak, a fent lévők folytatták a társasági életet: beszélgettek, iszogattak, kártyáztak. Még vicceltek is: dobálóztak a hajóba esett jéggel, szuvenírként mutogatták, vagy abból kértek az italukba... A „buli” megy tovább. Az őrszemek is folytatták a szolgálatukat. Folytatják tovább a megfigyelést, a kutatást – értelmetlenül.

Néhány utas felébredt, és az utaskísérőktől (közszolgálatot ellátó személyek) érdeklődött, hogy mi történt. Ők persze nem tudtak semmit. Egy vegyes társaság véletlenszerűen összeverődött az utasokból, próbálták kideríteni a váratlan csend okát, ami minden zökkenésnél jobban nyugtalanította őket. *Civil kezdeményezések.* Kimentek a fedélzetre, de maguk sem tudták, hogy mit keressenek. Mindenféle állhíreket találtak ki (egy sem volt igaz). Néhányan észlelik, hogy baj van, de nem tudják, hogy mi a való helyzet. Egy darabig céltalanul ódöngtek a fedélzeten, vagy a korlátnál állva meredtek az éjszakába, valami jelét keresték, hogy mi a baj. A hajó állt, de egyébként minden normálisnak látszott. Egy idő után inkább bementek a melege, csatlakoztak az A fedélzet pompás előcsarnokában összegyűlt többi utashoz. *Civil szervezetek kapcsolatfelvétele, összefogása.*

A fűtőket az elárasztott kazánházakból felhívják a csónak-fedélzetre, majd visszarendelik őket. Céltalanul járkálnak, nem tudják, mi a lenne feladatuk. *Vészhelyzetben az irányítás akadózni kezd, egymásnak ellentmondó parancsok.* Más fűtők pokoli hőségben, nehéz és veszélyes munkával kioltják a kazánokban a tüzet, hogy megelőzzék a robbanást. *A lent lévők életük kockázatásával próbálják meggátolni, hogy a már használhatatlan gépezetek még nagyobb bajt okozzanak.*

Fent még senki sem tudja, hogy mi a helyzet, amikor a víz öt perc elteltével előnti a postát. Mi a posta? Értékesnek tartott papírok, azaz: értékpapírok. Ezek úsznak el elsőként. A tisztviselők erre a postaszákokat felhurcolják egy szinttel följebb. *Az érdekelt nagyszabású intervenciója, mentőakciója az értékpapírok védelmében.* Újabb öt perc sem telik bele, és a víz már azt is veszélyezteti. *Újabb, ezúttal kivédhetetlen válság.* A tisztviselők erre elhagyták a postát, és följebb mennek a „biztonságba”. *Ki-ki maga menti, ami menthető.*

Tíz perc elteltével a víz kezdi elárasztani a legmélyebben fekvő szálláshelyeket. Megjelennek az első menekülők.

A rádiósokat közben teljesen lekötik az utasok közleményei. Az ismétlődő jégjelentések csak zavarták a rengeteg üzenet küldését. A közelben álló *Californian* rádiósát elég barátságosan elhallgattatták, ezért ő, mikor lejárt a szolgálati ideje, lezárta a készüléket. A saját kedvére nem folytatta a rádiózást, mivel fáradt volt, és különben is elég nyersen rászóltak. A készüléket még a hajó egy fiatal lelkes tisztjének érdeklődésére sem kapcsolta be. *Az éter értelmetlen locsogás-fecsegéssel van tele, az érdemi közléseket elhallgatják. A figyelmeztetéseket félresöprik, a figyelmeztetőket elhallgattatják.*

*

A kapitány tapasztalt öreg tengeri medve. Ezt az átkelést szánja az utolsó szolgálatának, utána nyugdíjba készül. *A jutalomjáték tragédiába fordul.* Az ütközés zajára azonnal a parancsnoki hídrasiet. Elküldi az egyik tisztet, hogy tartson gyors szemlét az egész hajón. *Rapid szakértői vizsgálódás.* Az nem megy le a hajófenékre, csak végigmege a fedélközön és pár perc múlva jelenti, hogy sérülésnek semmi nyoma. *A kezdeti felszínes vizsgálat során még a szakértők sem látják át a helyzetet.* A kapitányt ez nem nyugtatja meg, megint elküldi a tisztet, hogy keresse meg a hajóácsot. A tiszt a létrán leereszkedve beleütközik a felfelé rohanó hajóácsba, aki jelenti neki, hogy rohamosan árad be a víz. Nyomában az egyik postaalkalmazott, aki jelenti, hogy a postahelyiség is gyorsan telik vízzel. *A mélyebb vizsgálódás nyomán kiderül a súlyos baj.*

A hajót üzemeltető White Star Line hajóstársaság elnöke is az utasok között van. Ő is a hídrasiet. A kapitány tájékoztatja, hogy a hajó valószínűleg komolyan megsérült. *A nagytőke tudomást szerez a szerencsétlenségről.* A kapitány ezután üzen a hajógyár igazgatójának, aki a hajó építését irányította, és szintén jelen van ezen az első úton. A mérnök a kabinjában van, munkájába mélyed, a menet közben felmerült javítások, átalakítások terveit készíti. Így nem is észleli az ütközést. *Tovább készülnek a különféle „fejlesztési” tervek, mintha mi sem történt volna.* A kapitány és a konstruktor kettesben bejárják a hajót. *Az érdemi vizsgálódás a legszűkebb csúcsvezetői körben zajlik le.* A személyzeti lépcsőn mennek le, hogy minél kisebb feltűnést keltsenek. *A tömegtájékoztatás kizárása az érdemi információktól.* Bejárják az egész hajót. Visszafelé átvágnak a felső fedélzet pompás előcsarnokán, amit ekkorra zsúfolásig töltenek meg az ideges utasok. *Hatalmas tömegdemonstrációk a hatalmi központokban.* Semmit sem közölnek velük *Az információkat továbbra is visszatartják.*

A személyzet egyes tagjai már figyelmeztetik az utasokat. *Kiszívárogtatott hírek.* A személyzet más tagjai azonban letagadják a baj tényét. *Félrevezető közlemények.*

A fedélközi utasok szállásai az alsó fedélzeten helyezkedtek el. *Elmaradott térségek.* Ők már látják, hogy komoly a baj. A szolgálati átjáró megtelik csomagjaikat cipelő emberekkel, akik lökdösődve, egymást taszigálva a hajó tatja felé törtetnek. *Az utak zsúfolásig tele menekülőkkel, akik a vélt biztonságba igyekeznek. Balesetek, atrocitások.* Egyesek úgy érzik, mintha a hajó kezdene előredőlni, de olyan hihetetlennek tűnik, hogy nem mernek szólni róla. Akinek mégis szólnak, az közli, hogy a hajó elsüllyeszthetetlen. Nem akarják elhinni. *Struccpolitika.* A fedélközi utasok egy része közben jégfocizik. *Haláltánc.*

A kapitány és a mérnök visszatér a hídra. Számvetést végeznek, és szembesülnek azzal, hogy a hajó menthetetlenül elsüllyed. A kapitány 12 óra 5 perckor, 25 perccel az ütközés után kiadja a parancsot, hogy készítsék elő a mentőcsónakokat és sorakoztassák fel az utasokat. *Döntés rendkívüli állapot bevezetéséről.* A kapitány bemegy a rádiósokhoz, és közli, hogy jéghegybe ütköztek, de még nem ad utasítást a vészjelek leadására. Kapcsolattartó személyekkel (*diplomáták*) bizalmasan közlik, hogy mi történt. Néhány perc múlva a kapitány utasítja a rádiósokat a vészjelek leadására. A rádiós 12.15-kor elkezd küldeni a segélykérő jelzéseket. *Külső segítségkérések diplomáciai úton.*

A személyzet hitetlenkedve, sőt viccelődve fogadja a kiürítési utasítást. *Egy darabig még a hatóságok munkatársai sem veszik komolyan a katasztrófát. Viccek keletkeznek, karikatú-*

rák jelennek meg. Csak határozott parancsra engedelmessé- nek. *Nehezen mozdul meg a gépezet.* Az első osztályú dohányzóban ezenközben – semmiről sem tudva – tovább folyt a bridzsparti. *A gazdagok tovább folytatják addigi életmódjukat, mintha mi sem történt volna.* Végül egy hajóstiszt udvariasan közli velük, hogy bajban vannak.

Általános riadó nem volt, az utasok és a személyzet nagy része személyes közlések útján ismeri meg a helyzetet. A hír így is gyorsan végigfut az óriás hajón. Nem memek mindenkit egy- szerre mozgósítani, mert az megbénítaná a mechanizmust. Olyan utas is akadt, aki kérésre sem nyitotta ki a kabinja ajtaját. Egyesek ellenállnak a kiürítési parancsnak. Egy ajtó beszorult, mire néhány utas betörte, hogy a bennrekedt férfit kiszabadítsa. Erre egy dühös steward azzal fenyegetőzött, hogy New Yorkban mindannyiukat letartóztatják, mert kárt okoztak a társaság va- gyonában. Évekkel később sokan még mindig nem tudják, hogy veszendőben lévő vagyon helyett az embereket kell menteni.

Az utasok egy része kapkodva, más részük ráérősen készü- lődik. Ki-ki mást tart fontosnak magával vinni, valaki az ékszereit, más a bibliáját. Egyesek komoly értékeket hagynak a kabin- jukban tudatosan. A gazdag hölgyek nagy része azonban kikéri a széfből az ékszereit. *Sokféleképpen reagálnak az emberek az addigi életmódjuk gyökeres megváltozására. Egyesek a va- gyonukat hátrahagyják, szétosztják, a többség azonban megpróbálja átmenteni azt is.*

Főnt a fedélzeten összeterejt embertömeg, nagy zűrzavar- ban, a legkülönbözőbb öltözékekben. Különböző felfogású emberek kerülnek véletlenszerűen egymás mellé. A helyzet a harmadik osztályon a legzavarosabb, mivel a nem házas férfiakat és nőket a hajó két végében szállásolták el. Most az orrban elhelyezett férfiak a tat felé igyekeznek a zsúfolt folyosón, hogy összeterejék rokonaikat, ismerőseiket. *Az emberek a roko- naikhoz, ismerőseikhez igyekeznek. Tömeges népvándorlás, óriási dugók. Futkosás, hangok zűrzavara (kapkodás, hír- dömping).*

Kint a kemény hidegben és a barátságtalan sötétségben nagy a tolongás. *Az életszínvonal leesik. A zsúfolt táborokban, várótermekben az életfeltételek radikálisan leromlanak.* Ösz- tönyszerűen mindenki az osztályának megfelelő fedélzetre igye- kszik. *Még itt is elkülönülnek.* Nyugodtan várják az utasításokat, vagy inkább bizakodó hangulatban. Egyeseknek még viccelődni is van ereje. Nincs pánik. Amíg az utasok várahoztak, beszél- gettek, tréfálkoztak, a legénység elfoglalta a helyét. A csónakfe- délzet megtelt matrózokkal, pincérekkel, kazánfűtőkkel, szaká- csokkal. *Általános mozgósítás.*

Két tiszt alaposan elkésett. Az ötödik tiszt átaludta az ütkö- zést, a második tiszt hallotta, de miután nem volt szolgálatban, jobbnak vélte a kabinjában maradni, ahol megtalálhatják. Végül csak az ütközés után 40 perccel riasztották. *A vezetők egy részé- nél sokáig fennmarad a tudatlan állapot. Más vezetők pedig központi utasításra várva jókora késéssel cselekednek.*

Mindent egybevetve a mentőcsónakokban összesen 1178 férőhely volt, a hajón ellenben 2207 főnyi utas és személyzet tartózkodott. Az utasok közül senki sem tudott erről, a személy- zet tagjai közül is kevesen. Az utasok tehát nyugodtan várahoz- nak a fedélzeten, nem félnek, bár nem tudják mire vélni a dolgot. *Az emberek bíznak, nem tudják, micsoda áldozat készülődik.*

*

Az első csónakot 12.45-kor, az ütközés után 65 perccel eresztik le. Ezt az első tiszt vezényelte, de a hajó főtisztje akadályozta a munkát, ezért kétszer is kénytelen volt a kapitányhoz fordulni. *A vezetők közötti ellentétek hátráltatják a mentést.* Az első csónakokat a sétatfedélzet szintjéig engedték, hogy az utasok onnan szálljanak be. Az oda vezető ajtók és az ablakok azonban le voltak zárva. Valakit leküldtek, hogy nyissa ki az ablakokat, az első tiszt pedig ezalatt a tathoz ment, hogy az ottani csónakok eresztését vezényelje. *Irányítási hibák.*

Először a nőket és a gyermekeket engedték a csónakokba. Nem mondhatni, hogy a tisztek felszólítása lelkes fogadtatásra talált volna a körükben. Többen is úgy vélték, hogy a szépen kivilágított óriás hajón nagyobb biztonságban vannak, mint az apró csónakokban. *Csónakra szállás: a technikai civilizáció megszokott életmódjának elhagyása.* Vonakodva szálltak be, sőt akadt, aki ezt kereken megtagadta. Az első csónakok meg- töltése így nehézségekbe ütközött, némelyiket félig üresen eresztették a vízre. Ennek nagy ára volt: még a lehetségesnél is kevesebben menekültek meg. *Az emberek egy része még min- dig nem hiszi el, hogy a régi világnak vége.*

Ezt az érzést a zene is erősítette. A karmester összeszedte a zenészeit és vidám ragtime-ot vezényelt, mintegy megnyug- tatásul a csónakra várakozóknak. *Működik a szórakoztatóipar.*

A hajóstársaság elnöke beavatkozott a csónakok eresztésé- be. *A nagytöke kézivezérési akciói.* Ezt az érintett tisztek vissza- utasították. Akik tudták, hogy kiről van szó, a lélegzetük is elállt: ennek következménye lesz, ha megérkeznek New Yorkba. Mert ezt még ekkor is majdnem mindenki biztosra vette. A legrosszabb esetben mindenkit átszállítanak más hajókra. *Az áldozatok még nem tudják, hogy azzá válnak.*

A fedélzetmester a hajó tatjánál még mindig fel-alá járt, őrséget tartott. Nem találkozott senkivel, nem is hallott semmit, amióta, több mint egy órája a jéghegy elsuhant mellettük. Éppen ezért csodálkozva látta, hogy a hajó jobb oldalán mentőcsónak úszik a vízen. Telefonált a hajóhídra: tudják-e hogy a vízen van egy csónak? Egy hang csodálkozva kérdezte: ki beszél. Meg- mondta a nevét, mire a „híd” elismerte, hogy bizony, megfede- keztek róla. Ő volt az utolsó ember, aki még nem tudta, hogy mi a helyzet. Utasították is, jöjjön fel azonnal a hídra és hozzon magával rakétákat. *Már-már humoros, hogy egyes kutatók – akik ezen- közben bőszen vizsgálódnak tovább – realizálják utoljára, hogy mi történt. Úgy kell nekik megmondani, hogy hagyják már abba a vizsgálódást, végezzenek valami hasznosabbat.*

A hajó építője ellenben nagyon is tisztában volt a helyzettel, és ezt egyeseknek bizalmasan el is mondta, hozzátéve, hogy ne terjesszék, nehogy pánik törjön ki. *A teljes igazságot először ismerősök, bennfentesek ismerhetik meg.*

Az 5-ös számú kazánházban látszólag rendben mentek a dolgok. A tüzeket kioltották, a szivattyúkat beindították. Ennek érdekében eltávolítottak a padozatban egy csatornafedele- tet. Gomolygott a gőz, az emberek homályban dolgoztak. Az egyik gépész belelépett az aknába és eltörte a lábát. A többiek felemel- ték és lefektették. Negyedóra múlva átszakadt a válaszfal, és a tengervíz dübörögve betört. *A csapások az izolálni szándé- kozott területekre is betörnek, radikális hirtelenséggel.* A két ottmaradt gépész gyorsan felment a mentőlétrán, sérült társukat pillanatok alatt elnyelte az áradat. Ő az első halálos áldozat. *A lent szolgáló emberek életük árán is kitaranak a helyükön az utolsó pillanatig.*

Közben a vészjelzések eljutottak számos hajóra, sőt a szárazföldre is. Az egész világ lélegzetvisszafojtva várta a fejleményeket. Egyedül a mindössze tíz mérföldre, tehát látótávolságon belül tartózkodó Californian nem sejtett semmit. Az egyik tiszt megpróbált morzelámpával kapcsolatot teremteni vele. Egy alkalommal mintha válaszelzéseket észlelt volna, de nem tudta értelmezni. A Californian egyik hajósínasa távcsövön észlelt is valamit, megpróbált válaszolni, de hamarosan feladta. *A hír mindenhova eljut, kivéve azt, aki még időben segíthetne.*

A vészjelzések közben folyamatosan mentek. A rádiós az addig szokásos CQD jelzéseket adta, de 12.45-kor leadta az éppen akkor elfogadott új nemzetközi segélyhívó jelet, az SOS-t. Ez volt az első SOS jelzés, amit óceánjáró valaha is használt. *A szükséghelyzet új módszereket hív elő.*

Ugyancsak 12.45-kor lötték fel az első rakétát. A Californian egyik tisztje ezt észleli. Különös, gondolta, hogy egy hajó éjjel rakétákat lő fel. A sors üstdobjainak pergése hallatszik. Sokan csak ekkor realizálják, hogy igazán komoly baj van, és olyan sürgős segísre szorulnak, hogy vészjelzéseket adnak minden hajónak, amely a közelben van. Vége szakadt a tréfálkozásnak, tétlenségnek. Most válik csak mindenkinek számára nyilvánvalóvá a végveszély. Az emberek nagy része ekkor ébred fel, ekkor tudatosítja a helyzetet.

*

Voltaképp búcsúzkodásra sem maradt idő. A férfiak egy része nyugtatja feleségét, hogy szálljon csak be a csónakba. Pusztán formáság, hogy a nőké és a gyerekeké az elsőbbség. Ez egy pompásan felszerelt hajó, mindenkit megmentenek. *Az emberek egy része még mindig bízik a mechanizmusban.* Más férfiak érzik, hogy utójára látják a feleségüket, anyjukat, gyermekeiket, de nem mondják ki. Miután átszegték őket a mentőcsónakba, visszalépnek a fedélzetre. Akad több igazi gentleman, akik önzetlenül segít egyedülálló hölgyeknek a menekülésben, majd marad. Az asszonyok egy részét így is erőszakkal kell a csónakba tuszkolni. Vannak asszonyok, akik még erőszak hatására sem hagyják magukra férjeiket. Megrázó jelenetek. *Tömeges önfeláldozás más életek mentése érdekében.*

Miközben egymás után eresztik le a mentőcsónakokat, a fedélzet egyre jobban megdől. Azokon is nyugtalanság vesz erőt, akik eddig higgadtan viselkedtek. *A katasztrófa növekvő árnyéka egyre elviselhetetlenebbül nyomja a lelkeket.*

Egyesek, akik mindenüket a kabinban hagyták, most megdölgölköznek magukat, és lemennek az értékeikért. Alkalmasint nagyon kellemetlen meglepetésben van részük: a kabinjuk vízben áll, vagy a hajópincérek a fosztogatók ellen bezárták. *Intézkedések a pusztuló vagyron védelmére.*

Fogytán az idő, de egyes nők szerfölött szeszélyesen viselkednek, késleltetve a csónakeresztést. A hajó konstruktőre egyik csónaktól a másikhoz megy, sürgetve a nőket, hogy ne habozzanak, siessenek, ne válogassanak a csónakok között. *A menekülés nem társasutazás. Egyéni igényeknek nincs helye.* Minden olyan sürgős volt – és olyan nagy volt a nyugalom –, hogy időpocsékolásnak tűnt a lőfegyverek előkeresése. A hajó tisztjei mégis átvesznek egy-egy revolvért. A fegyvereket kiosztják, de nincs még lőparancs. A fedélzetmester újabb és újabb rakétákat lő fel. *A kutatók már folyamatosan vészjelzéseket adnak.*

A hajó francia éttermének főpincére maga volt a megtestesült nyugalom. Amint magányosan állt a csónakfedélzeten, a

méltóság szobrát mintázhatták volna róla: cylindere egyenesen ült a fején, a kezében sétapálca, karján gondosan összehajtogatott tweedtakaró. Ez az elegáns úr azonban magára hagyta embereit, a pincéreket, akik el sem jutottak a csónakfedélzetre, így esélyük sem maradt: mind egy szálíg elpusztultak.

„Jaj nektek farizeusok és írástudók, ti képmutatók! Fehérre meszelt sírokhoz hasonlítok, amelyek kívülről szépek látszanak, de belül tele van a halottak csontjaival és mindenféle undoksággal. Így ti is kívülről igazaknak látszotok az emberek szemében, de belül tele vagytok képmutatással és gonosszaggal.” (Mt 23,27)

Sorsát így sem kerülhette el: a csónakfedélzetig ő ugyan eljutott, de csónakba már nem. *Főnökök és beosztottak: egyik lesznek a halálban.*

A süllyedés gyorsabb lett, a helyzet egyre zavarosabb. Egyes nők elesnek a csónakba való beszállásnál, van, akit úgy kell kihúzni a vízből. Mások elvesztik a fejüket, és hisztérikus jelene- teket rendeznek. Van, aki könyörög, hogy ne kelljen beszállnia, mert fél a csónaktól. *Lesz sírás-rívás, fogak csikorgatása.*

Az a terv, hogy a csónakokat az alsóbb sétányokról töltsék meg, teljes kudarcot vallott. Az oda nyíló ajtókat ugyanis nem nyitották ki. Azok a csónakok, amelyeknek várakozniuk kellett volna az alsóbb szintekről beszállókra, sorra eleveztek. Akiket tehát ide küldtek le, hoppon maradtak. A tapasztalt matrózok hiánya csak növelte a zűrzavart. A korábban indított csónakokra ugyanis már beosztották a legjobb tengerészeket. *Akadozó irányítás, növekvő káosz.*

Hat matróz életét vesztette: őket leküldték, hogy nyissák ki az alsó sétatfedélzet ajtóit, de nem tértek vissza többé. Valahol csapdába estek odalenn. *A mentés érdekében kiküldött képviselők halálos veszedelemben forognak.*

A hajó bal oldalán egyetlen férfiutasnak engedték meg, hogy csónakba szálljon, őt is azért, mert csak egy matróz ült benn. Jobban jártak azok a férfiak, akik a hajó jobboldalán gyülekeztek, közülük többek is beszállhattak, sőt egy dúsgazdag férfi magával vihette pincsijét és egyiptomi szolgáját is. *Korántsem egyenlő az elbírálás. Sok múlik a szerencsén és a kapcsolatokon.*

Úgy látszott, hogy a hajó orránál nem is maradt több utas. A közelben lévő csónakok elmentek, a tömeg a tat felé tódult. Az 1-est – amelyben negyvenen fértek volna el – 12 emberrel eresztették le. *Elképesztő hanyagságok miatt még annyi embert sem mentenek meg, amennyit lehetne.*

*

Lent, a hamosztályon tartózkodtak azok, akik az 1-es közelébe sem férhettek. Férfiak és nők tömege nyüzsgött a fedélköz fő lépcsőházának alján, egészen a hátsó E fedélzetig. Ott szorongtak azóta, amióta a szobapincérek felkeltették őket. Eleinte csak nők és házaspárok vártak a sorsukra, de azután férfiak érkeztek előlről, a szolgálati átjárón át, csomagokat cipelve. Most itt zsúfolódtak össze – lármás, nyugtalan csoport, inkább raboknak látszottak, mintsem utasoknak, a börtönszerű alacsony mennyezet alatt, a meztelen villanykörték fényében, a fehérre mázolt falak puritán előterében. *Az alacsonyabb szintekre szorult magára hagyott tömeg.*

12.30-kor, az ütközés után 50 perccel érkezett a parancs, hogy a fedélközi nők és gyermekek menjenek fel a csónakfedélzetre. Reménytelen dolog lett volna elvárni tőlük, hogy kiismerjék magukat a folyosók útvesztőjében, ahol az ajtókat ren-

des körülmények között amúgy is zárva tartották a harmadosztály elöl. Hol vannak már a rendes körülmények... De tovább működnek a szokások. Ezért úgy döntöttek, hogy kis csoportokban felkísérik őket. Nem volt könnyű velük elindulni. A nők egy része nem akart menni, egyes férfiak meg követelték, hogy mehessenek, de erről szó sem lehetett. *Kiéleződő konfliktusok.* Hosszú, bonyolult úton jutott fel két csoport a csónakokhoz. *Hosszú menetelés az életbe.* Mihelyt azonban odaértek, a fedélköziek máris kezdtek visszazálingózni a hajó belsejébe, a melegre. *Az emberek egy részét nem lehet megmenteni, annyira ragaszkodnak a megszokott életükhöz.*

A fedélközi utasok élelmesebb részének valahogy sikerült feljutnia a felső fedélzetre. Most ott várakoztak, de nem volt senki, aki segítsen nekik. *Magukra hagyott áldozatok.* Voltak, akik a zárt ajtók miatt zsákutcába jutva kétségbeesésükben a legénységi riadóletrán másztak fel. *Beszivárgások a zöldhatárokra át.* Feljutva meglátták a fényesen kivilágított első osztályú éttermet. Megcsodálták a másnapra előkészített pompás, ezüsttel és porcelánnal terített asztalokat. *A fejlett országok káprázatos gazdagsága.*

Volt, aki be akart mászni az ablakon, de a társa figyelmeztette, hogy a hajótársaság még megfizeteti vele a kárt. *A vagyon szent és sérthetetlen – mindvégig.* Ismét mások dörömböltek a lezárt csapóajtókon, azt követelve, hogy engedjék át őket. Egyes ajtókat feltörték, és sokan benyomultak az első osztályra. *A határookra óriási tömeg zúdul, a gazdagabb országokba bebocsátást követelve. Egyes határokon erőszakosan átnyomulnak.*

Egy másik átjáróban az ór feltartóztatott három ír lányt. Ekkor odaérkezett egy földijük, maga is fedélközi utas, izmos férfi, aki dörgő hangon ráordított az órra, hogy engedje át a lányokat. Kidertült, hogy pusztá hangerővel is csodát lehet tenni, mert a lányok nagy meglepetésére a matróz beengedte őket. *Bátor, határozott fellépéssel életeket lehet menteni.*

A fedélköziek céltalanul bolyongtak a hajón. Egyesek a kabinjukban maradtak, és ültek csüggedten. *Reményvesztettség.* Mások a harmadosztályú társalgóban ültek, az írek rózsafüzért imádkoztak. *Az emberek a valláshoz fordulnak.*

Odalenn a gépteremben senkinek sem jutott eszébe, hogy menekülni próbáljon. Ezek a hősök minden erejüket megfeszítették, hogy fenntartsák a gőznyomást, biztosítsák a világitást, hogy működjenek a szivattyúk. A veszélyeztetett helyeken a tüzet oltották a kazánokban, hogy ha betör a víz, ne következzen be robbanás. Amikor végül is megjelent a víz, még gyorsabban dolgoztak, és csak akkor adták fel, amikor az már térdig ért. *Önfeláldozó kitartás a közszolgáltatások fenntartására. A szellem embereinek – akik legalulra szorultak – heroikus kiüdelme a tudás fényének őrzésére.*

*

A csónakokból minden szem a Titanicra tekintett. Magas árbocai, négy óriási fekete kéménye feketén rajzolódott ki az éjszakában. A kivilágított sétatályosók, az ablakok sárgán fénylő sora, rengeteg ember a korlátok mentén. A csónakokból jól lehetett hallani a ragtime ütemeit az éjszaka csendjében. Hinni sem akarták a menekülő, hogy végveszélybe került az óriás, és mégis: ők kint vannak a tengeren, a gigász orra pedig mind mélyebben merül a vízbe. A ragyogóan kivilágított, az orrától a végéig fénylő hajó olyan volt, mint egy születésnap torta, amikor

a hőségben kezd összeroskadni. *A civilizáció díszletei még állnak, de jaj annak, aki köztük marad.*

A közelben álló Californian fedélzetén számolják a Titanic vészrakétáit. Egy óraker lövik fel a hatodikot. 1 óra 10-kor, másfél órával az ütközés után a második tiszt jelentést tesz erről a kapitányának. A kapitány azt tanácsolja, hogy adjanak le továbbra is lámpajeleket: mi a baj? *A közeli segítség lehetőségének elmulasztása elavult módszerek erőltetése miatt.* Valamivel később távcsövön észlelik, hogy a Titanic mintha megdőlt volna, sőt az oldalsó piros jelzőlámpa is eltűnt. Ezt némileg furcsállják, de különösebb izgatottság nélkül. *A katasztrófát a média egyenesben közvetíti.*

Fél kettő körül az egyik tiszt kinyitotta az első osztályhoz vezető ajtókat, és a fedélközi nőket és gyermekeket a csónakfedélzetre parancsolta. *Az elmaradt térségben élő menekültek egy részét beengedik a fejlett országokba.* A fedélzet még inkább megdőlt, sőt csúnyán lejtett bal felé, ezért 1 óra 40-kor, az ütközés után két órával a főtiszt mindenkit a jobb oldalra vezényelt, hogy helyrebillentsék a hajót. *Diktatúra.* Az utasok és a legénység átvonult, a Titanic pedig lomhán egyenesbe fordult. A mentőcsónakok körül újra megindult a munka. *A diktátum időlegesen javít a helyzeten, további életeket menekülhetnek.*

Ekkor már nem volt nehéz rábeszélni az utasokat, hogy hagyják el a hajót. Voltak, akik magasról ugrottak le az ereszkedő csónakba, más férfiak egyszerűen benyomultak oda, úgy kellett kirángatni őket. *Élesedő zavargások, összetűzések.* További férfiak is rohamozzák a csónakokat, őket kormányrúddal és pisztolylövésekkel verik vissza. *Háborúk törnek ki több helyen is.* A hajótársaság tulajdonosa egy darabig utasításokat osztogatott a csónakok körül, majd hirtelen beszállt az egyikbe. *A nagyítóke átmentésére irányuló akciók.*

Az utasok egy része nyugodtan üldögélt, vagy a nyugágyakban pihent. Egyes asszonyok nem voltak hajlandók elhagyni a férjüket, mondván: együtt indultak el, együtt is fejezik be. Volt, aki elegáns frakkot viselt: úgy akart meghalni, ahogy gentlemanhoz illik. *Vannak, akik méltósággal várják a sorsukat.* Az első osztályú férfiutasok egy része együtt dolgozott a legénységgel, még a hidegben is patakozott róluk a verejték. *A nagy baj összehozza a nemeslelkű embereket, bárholnan is származnak.*

1 óra 55-kor eresztették le a 4-es csónakot, benne dúsgazdag családok hölgytagjaival, gyerekeivel, komomáival és dajkáival. Egy befolyásos úr be akart szállni, de a tiszt nem engedte. *Vannak, akik a gazdagokkal sem kivételeznek.* A csónakban ülők látták, hogy ömlik be a víz az ablakokon, a luxuslakosztályok antik bútorai közé. *Pusztulóban a hatalmas gazdagság.* Ezután csak egyetlen csónak maradt negyvenhét férőhellyel – 1600 ember számára! Ezért a tiszt a legénységgel kordont formáltatott, kart karba öltve álltak a tengerészek a csónak körül. *Katonai védelmi vonal tartása szövetségesek által.* Az utolsó mentőcsónakot 2 óra 5 perckor eresztetik le. Két férfi, akik eddig segítették a hölgyek beszállását, – frakkosan – beugrott a leereszkedő csónakba. *Egyes egységek a levegőből mégis behatolnak.*

Két óraker, az ütközés után két órával és húsz perccel a fedélközi férfiakat is felengedték a tatból. *A határokat kinyitják.* Sokan maradni akartak, nyilván oda ér el utoljára a víz. *Az utolsó pillanatig ragaszkodnak a pusztulóban lévő civilizációhoz.* Néhányan mégis felmentek, abban a reményben, hogy csónakra találnak. De az utolsó éppen akkor evezett el. *Akik csak ekkor szánják el magukat, elkésnek.* Így hát zavartan álldogáltak az

első osztályon, nem tudták mitévők legyenek. *A menekülők tanácsstalansága és kiszolgáltatottsága.* Figyelték, hogyan viaskodnak a matrózok a két összecukható csónak kiszabadításával, de nem segítettek. *Tehetetlen, magán segíteni nem tudó tömeg.*

A lámpák vöröses fényben izzottak. *A közszolgáltatások egyre gyengülnek, akadoznak. A tudósok és a szellem emberei ekkor már a végveszélyre figyelmeztetnek. A vörös szín a tűz jelölője is: megkezdődnek a gyűjtogatások.*

*

Miután az utolsó csónak is elment, különös csönd szállt a hajóra. Elcsitul az izgalom, a zűrzavar, az emberek nyugodtan álltak a felső fedélzeten. *A harcok elcsitulnak, miután már nincs miért harcolni.* A fedélzetek közepe köré tömörültek, olyan távol a korláttól, amennyire csak lehetséges. *A maradók most már együtt vannak, az utolsó használható helyekre húzódnak.*

A rádiós még mindig segélykérő jelzéseket adott le, bár az áram egyre gyengült. *Utolsó diplomáciai próbálkozások.* 2 óra 5 perckor a kapitány benézett hozzájuk és közölte: megtették a kötelességüket, hagyják el a fülkét. Majd sorra odament tengerészekhez, felmentette őket a további szolgálat alól, hogy most már gondoljanak magukra. Ezután lassan visszaballagott a hidra. Ekkor látták őt utoljára. *Feloszlik az államgépezet, a még hivatalban lévő embereket elbocsátják, a vezetők visszavonulnak, eltűnnek.*

A hajón rekedt emberek közben kétségbeesetten kutattak a tisztí lakosztályokban és a tornateremben, hátha találnak még mentőmellényeket. *Tömeges fosztogatások.* Tucatjával dobálnak ki nyugágyakat és hordókat, hogy legyen mibe kapaszkodni. *Próbálkozások egyéni túlélési lehetőségek után.* A zenekar még mindig vidám ragtime-ot játszott. A muzikusok már mentőmellényt viseltek, végül azonban egyikük sem menekült meg. *A médiában mindhalálig zene.*

Néhány utas ekkor már megkockáztatta az ugrást. Volt, aki miután a felesége csónakba szállt, beugrott a tengerbe, és arra úszott, amerre a csónaknak kellett elhaladnia. Néhányan így menekültek meg. *Halálmegvető bátorsággal néhányan egyénilig hagyják el a civilizációt, bízva a gondviselésben.* A többség azonban csak ácsorgott, vagy nyugodtan járkált fel-alá a csónakfedélzeten. *A többség apatikus közönnyel várja a pusztulást.* A New York-i és a philadelphiai felső tízezer továbbra is összetartott. *Az úr a pokolban is úr.*

Most már sokan a fokozatosan emelkedő hajót felé húzódtak. A hátsó fedélzet, amely a harmadosztályúak sétatélya volt, egyszerűen vonzó lett az előkelőbb utasok számára is. *Az emberek – bárhonnan jöttek is – kényszerűen összeszorulnak, hasonló körülmények közé.*

A hajó belsejében az üres lakosztályok halálos csendje maga is drámai légkört teremtett. Az a la carte étterem kristály csillárai természetellenes szögben függtek, de még mindig szórták a fényt, megvilágítva a francia diófa lambériát és a rózsaszín perzsaszőnyeget. A kis asztali lámpák közül több felborult, selyem ernyőjük mellettük hevert. *A fejlett városok kiürülnek, de még állnak. Hivalkodó gazdagságuk, értékeik, műkincseik veszendőben.* Volt, aki az éléskamrában motozott, talán szíverősítőt keresett. *A fosztogatás a gazdag városokat is eléri.*

A dohányzó nem volt teljesen üres. Amikor egy szobapincér 2 óra 10-kor benézett, csodálkozva látta, hogy a hajó konstruktőre egymagában ül odabenn. Karját mellén összefonva ült a

híres tervező, és kábultan meredt maga elé. Nem volt benne sem energia, sem akaraterő. *A mechanizmust megalkotó és fenntartó tudás nem mehet át az új világba.*

Kint a fedélzeten a tömeg még mindig várt. *Az emberek várják a végzetüket.* A zenekar is játszott. Voltak, akik a tiszteletessel együtt imádkoztak, mások a gondolataikba mélyedtek. *Az emberek többféleképpen reagálnak a végzet közeledtére. Vannak, akik Istenhez fordulnak, mások átgondolják az életüket, végül vannak, akik még most is a médiát figyelik.*

A rádiós már alig tudta használni a készülékét. 2 óra 10 perckor két V jelet kopogtatott le, de csak próbaképpen. Ekkor egy ájult hölgyet hoztak be a rádiósfülkébe. Leültették, egy pohár vizet adtak neki. Amikor talpra tudott állni, férjébe karolva elment. *Már a képviselők is beengednek menekülteket.*

Kisvártatva egy fűtő belopózott a fülkébe, és le akart akasztani egy mentőmellényt. Erre dulakodni kezdtek és leütötték, majd kiszaladtak a fülkéből. *Végül a képviselők sem mentesülnek a rablásoktól, fosztogatásoktól. A diplomáciának ezzel vége szakad.*

Tisztek, matrózok és a személyzet egyéb tagjai közben a két összecukható csónak kiszabadításán küszködtek. *Vannak, akik nem adják fel, és a végsőkig harcolnak a túlélésért.* Végül sikerült mindkettőt eloldozni, de az egyik félig megmerülve, a másik a gerincével fölfelé ért vizet. *Többen az utolsó pillanatokban feloldozást kapnak, de nehéz út vár rájuk.*

*

A matrózok még a két összecukható csónakot vonszolták minden erejük megfeszítésével, amikor a csónakfedélzeten végigsöpört a víz a tat felé. Negyed három volt, az ütközés óta két óra és harmincöt perc telt el (*világdőre* átszámolva 7,77 év, erről később). *Megkezdődik a civilizáció haláltusája.* A tömeg megpróbált a tat felé szaladni. Ekkor hirtelen férfiak és nők tömege özönlött elő a hajó belsejéből, ahol az utolsó pillanatig maradtak. Valószínűleg mind fedélközi utasok voltak. Velük együtt több mint 1500 ember volt még a hajón! *Már azok is menekülnek, akik eddig kitartottak a helyükön. Elképzzelhetetlen, tömeges menekült-áradat.*

Ekkor a karmester megkopogtatta a hegedűjét. A vidám ragtime abbamaradt, és az Ősz, az episzkopális egyház himnusza csendült fel, eláradva az éjszakában, messze a víz fölött. *A média legvégül betölti azt a szerepet, amit mindig is kellett volna: az Ige közvetítését. Csak pár hete marad rá.* A csónakban ülők megilletődve hallgatták. A messzeségben felcsendült zenében volt valami szívbe markoló. De aki közvetlen közel volt, egészen mással volt elfoglalva, ezek a szerencsétlenek nem is figyeltek rá. *A Teremtő ígését már csak azok hallják meg, akik idejében elmennek.*

A mozgékonyabbak elfutottak a fedélzeten végigsöpörő víz elől, a lassúbbakat utolérte és elnyelte. *A menekülők között széles rendet vág a halál.* A Titanic orra egyre mélyebben furdott a vízbe, és mintha már siklott volna a szörnyű mélység felé. A tat gyorsan emelkedett. Az emberek kezdtek felismerni, hogy az a menedék, ahol bénultan állnak, csak meghosszabbítja a szenvedésüket. Ekkor már többen ugrottak a tengerbe, másokat meg a víz sodort le a hajóról. Eddig a hanyatlás fokozatos, a világ nagyjából még ismerős volt. *Ez itt a vége, a mi világunk vége.*

Volt, akit a hajóba ömlő víz beszippantott, majd egy lenről feltörő léghullám dobott a felszínre. Volt, akit körben sodort egy

örvény, ezért ösztönösen egy korlátba kapaszkodott, de mivel a hajótest gyorsan csúszott a víz alá, eszébe villant: az óriás magával ragadja a mélybe. Egy erős rúgással kiszabadította magát, és elúszott a hajótól, jó mélyen a víz alatt. Volt, aki a mentőcsónak evezővilláját ragadta meg, amit a hullám lesodort a fedélzetről, és ő maga a felfordult csónak alá szorult. *Vannak, akik a halál torkából, szinte az alsó világból jönnek vissza.*

„Mert mélységbe vetettél engem, tenger közepébe, és körülfogott engem a víz; örvényeid és habjaid mind átmentek rajtam! És én mondom: Elvéttettem a te szemed elől, vajha láthatnám még szentséged templomát? Körülvettek engem a vizek lelkemig, mély ár kerített be engem, hínár szövődött a fejemre. A hegyek alapjáig süllyedtem alá; bezáródtak a föld závárjai felettem örökre! Mindazonáltal kiemelted életemet a mülátsból, oh Uram, Istenem!” (Jón 2,4–2,7)

A fedélzet olyan meredeken megdőlt, hogy már nem lehetett rajta megállni. Mindenki elesett, az emberek sorra zuhantak a tengerbe. *Elesnek az életért vívott harcban.* A kötelek, nyugágyak, deszkák és a vadul örvénylő víz forgatagában senki nem tudta, hogy mi történt a társaival. *A tájékozódás megszűnik, teljes a káosz.* A csónakokból látni lehetett, hogyan kapaszkodnak, mint megannyi méhraj: kiugrókon, csigákon, szellőzőnyílásokon, amint a hajó tatja a magasba emelkedik. *Az élethelehetőségek megszűnnek, de az emberek a végsőig kapaszkodnak.* Közvetlen közelből alig lehetett látni mi történik, bár még ekkor is égtek a lámpák, sejtelmes vörös fényt árasztva. *A vörös Mars hadisten színe, egyben a tűz színe, amely által ez a civilizáció végül megsemmisül.*

Ismert emberek és névtelenek egyetlen halomban zuhantak egymásra, amikor a hajó orra még mélyebbre süllyedt, a vége pedig toronymagasra emelkedett. Az Ősz dallamát mintha elvágták volna, amint a zenészek is lezuhantak a hangszereikkel. A lámpák kialudtak, újra fellobbantak, hogy azután végleg sötétségbe boruljanak. Ez 2 óra 18 perckor történt. *Az utolsó közszolgáltatások is megszűnnek, a média végleg elhallgat, tudásunk is darabokra törik és szétesik, „kis és nagy” emberek egyek lesznek a halálban.*

Tompa zuhanások és tvegsörömpölés nyomott el minden más zörejt. Hosszú, mély dübörgést hallottak a fültanúk, mert minden mozdítható tárgy elmozdult a helyéről. *Beláthatatlan jelenségek reszkettetik meg a Földet, mindent lerombolva.*

És most, amint még meredekebbre billent a hajóóriás, a harmadik kéménynél megnyíltak a fedélzet lemezei, a gerinc eltört, a gigász kettévált, az elülső rész lesüllyedt. *Felfoghataatlan kataklizmák.* A kémény leomlott. A hajó jobb oldalán zuhant a vízbe, szikraáradatot okádvá. *Tűzáradat.* A zuhanás dőreje még az általános hangzavart is túldübörögte. Sok embert, aki a vízben küszködött, agyonzúzott a több tonnás leomló acéltömeg. Másoknak szerencséjük volt, éppen ez taszította el őket a hajótól. *Óriási csapások.*

A tat függőlegesre tomyosult, közben forgott, mint egy dugóhúzó. A dübörgés egyre erősebb lett. *Minden, amit az anyagi világunkban fontosnak tartottunk, darabjaira esik, keveredik, használhatatlan és értelmetlen romhalmazzá válik.*

A csónakban ülők nem hittek a szemüknek. Tudniuk kellett, hogy közel a vég, de senki sem álmodta, hogy ez így megy végbe: ez a nem is földi dübörgés, a vízből függőlegesen égnek meredő fekete hajótest, olyanak tűnik, mint egy hatalmas fekete ujj, amely az ég felé mutat. *Igen, ez a fekete ujj az Ég felé*

mutat: nem földi dübörgés kíséri a Teremtő tervének megnyilatkozását. Voltak, akik nem tudtak odanézni. Az ítélet elemmentáris erejű kinyilatkoztatása elviselhetetlen.

Két perc vánszorgott el olomlábakon, mire elült a lárma, és a Titanic tatja kissé visszabillent. Azután lassan merülni kezdett, meredeken megdőlvén. Ahogyan lefelé merült, mintha közben meggyorsult volna a süllyedés, amikor a tengervíz összezapott a tatról kiálló zászlórúd fölött, már olyan sebesen szállt lefelé, hogy szinte hasította a vizet; a helyén vadul csobogott a tenger. *A már összedőlt, megszünt világunk most elmerül a feledés feneketlen vizébe, hogy soha többé ne jöjjön vissza.*

*

Az idő 2 óra 20 perc, két óra és negyven perc telt el az ütközés óta. A Titanic hullámsírja fölött vékony füstös pára lebegett, elhomályosítva a kristálytisza éjszakát. *Lebegő lelkek.* A víz tükrén ládák, nyugágyak, deszkák, falburkolatok törmeléke libegett, mindenféle kacat, ami valahonnan a mélyből tört a felszínre, és most könnyű dugó módjára örvénylett a vízben. *Ennyi marad az egészből.*

Úszók százai kapálóztak a vízben, roncsokba és egymásba kapaszkodva, és kiáltozott segítségért. Az egyes hangok belevesztek az állandó sikoltozás hangzavarába. A csónakokból úgy hallatszott, mintha sok ezer szurkoló kiabálna egy meccsen. *A veszendőben levő lelkek sikolyaival telik meg a világ.*

Fáradt vagyok, alig tudom folytatni.

Ha más nem, a tengervíz hőfoka is elég ahhoz, hogy megtörje a legszívósabb emberi ellenállást. A víz hőmérséklete $-2,2$ Celsius fok. Ez a sós tengervíz fagyáspontja, a víz tehát a lehető leghidegebb. Akik végül megmenekültek, évtizedek múlva is borzongva emlékeztek a víz metsző hidegéről. *Ha a kegyelmi időszak elmúlik, az ítélet kemény világa köszönt az emberiségre.*

„Akkora lesz a gyötrelmem, amilyen még nem volt a világ kezdetétől mindmáig és nem is lesz. Ha nem rövidülnének meg azok a napok, nem menekülne meg egyetlen ember sem. De a választottak kedvéért megrövidülnek azok a napok.” (Mt 24,21)

Mégis több tucat menekülő megőrizte az önuralmát. Ezek számára két reménysugár mutatkozott a törmelékkel teleszórt vízben: a két összecukható csónak. Mindkettő végül elszabadult a süllyedő fedélzetről, de az egyik félig megtelt vízzel, a másik a gerincével fölfelé lebegett. Most a legerősebb és a legszerencsésebb úszók gyülekeztek a két csónak körül. *Most már mindenki magára van hagyatva. Vannak, akik a legkegyetlenebb, legkilátástalanabb körülmények között is megtartják önuralmukat, tehát önmagukat.*

Egy bátor gentleman, aki sok nő életét mentette meg önzetlenül, csodálatos módon menekült meg. A Titanic magával ragadta a mélybe, majd egy áramlás visszadobta a felszínre. Először egy deszkába kapaszkodott, majd egy faládába, végül megpillantotta a felborult csónakot. Amikor odaért, senki sem nyújtotta a kezét, hogy segítsen neki. Nem adta fel a harcot: megragadta valakinek a karját, aki a csónak hátán feküdt, és nagy lendülettel feldobta magát a gerincre. Ezzel még nem került biztonságba: a felborult csónak bármikor elsüllyedhetett. *Az alvilágtól való megszabadulás stációi. Bátor és önfeláldozó férfiak menekültek meg ilyen módon, akik az utolsó pillanatig küzdöttek mások életének megmentéséért, magukkal nem törődve. Lelkükben nemes emberekről van szó, ez az új idők nemessége.*

„Eljön az óra, sőt már itt is van, amikor igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát. Az Atya ilyen imádkot kíván. Lélek az Isten, ezért akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk.” (Jn 4,23)

A megmerült mentőcsónak hamar elsodródott, ezért kevesebben érték el, de a felfordult csónak gerincére végül vagy harminc férfi kapaszkodott fel, az meg minden eresztékében recsegett. Voltak olyan úszók, akik ezért nem is próbálkoztak, sőt még buzdították is őket. *Egyesek óriási lelkierőről tesznek tanúságot.* Amint tovább lebegtek az éjszakában, egyre távolabb a roncsoktól és a vergődő emberektől, az egyik matróz, aki a gerincen feküdt, bizonytalan hangon megkérdezte: – Nem gondolják, hogy imádkoznunk kellene? Ezt mindenki jó ötletnek találta. Kiderült, hogy különböző keresztény egyházak hívei verődtek össze, így azután megegyeztek a Miatyánkban; kórusban mondták el annak a matróznak a vezetésével, aki az imát javasolta. *A végveszélybe került emberek Istenhez fordulnak.*

Több csónakban is felmerült, hogy segíteniük kellene a vízben küszködőknek, de vagy az utasok, vagy a személyzet tiltakozására rendre elálltak ettől. *A nemegyszer hallatlan önfeláldozás árán megmentett túlélők maguk nem mutatnak hasonló együttérzést, amikor nekik kellene segíteniük.* Egy, csak egy csónak fordult vissza, az is későn: legalább egy óra eltelt a süllyedés óta, mire a helyszínre ért. Körülbelül egy óra hosszat játszották a reménytelen szembekötődést, arra igyekezve, ameről sikoly hallatszott a vaksötétben, de nem sikerült elérni azokat, akik segítségért rimádkodtak. Mindössze négy embert sikerült élve kiszedni a vízből, közülük is egy meghalt. *A varázslat sötétjében élő emberiségnek immár a profán tudása is felbomlott, teljes a káosz. A tájékozódás megszűnik, nem találunk egymásra, nem tudunk segíteni embertársainkon.*

A csónakokban ülők többsége dermedten gubbasztott, néhányan rettentően fáztak: egész testükben reszkettek, a foguk vacogott, volt, aki annyira meggémberedett, hogy lefordult az ülésről. Sorstársaik megpróbálták nekik segíteni, önzetlenül átadták egyes ruhadarabjaikat. Volt olyan férfi, aki – bár csak egy vékony sportblúzt viselt – a neki felajánlott kabátot továbbadta egy fiatal lánynak. *A készületlenek a többi menekülő segítségére szorílnak. A nagylelkűség és a szolidaritás nehéz helyzetben is megnyilvánul, sőt ott nyilvánul meg igazán.*

Csikorogtak az evezők fémvilláikban, fröcskölték a vizet, kiáltások harsantak, amint a csónakok közeledtek egymáshoz a sötétségben. *A szétesett világ maradványai.* Ahol nem volt elég matróz, ott még az előkelő dámáknak is evezniük kellett. *A túlélésért mindenkinek tennie kell, függetlenül attól, ki volt előtte.*

Egyes csónakokban kisebb-nagyobb civakodások támadtak. *Egyesek kivetkőznek magukból, a megszokott modorukból. Az összezárt emberek között helyenként sírlődások, viszályok alakulnak ki. Az emberek egy része elvadul.* Néhány csónak elsodródott. Négy-öt mérföld sugarú körben tizenkilenc csónak lebegett, sodródott a tenger színén. Egyeseket közülük összekötötték, tettekész tiszték vezetése alatt. *Bátor és tehetséges egyéniségek vezetéseik alá vonnak egyes túlélő csoportokat.*

Amint a felfordult csónak alól kiszivárgott a levegő, a jármű percről percre mélyebben merült a vízbe. A hullámok néha már át is csaptak a gerinc fölött, és valakinek egy hevesebb

mozdulatára valamennyien a tengerbe zuhanhattak volna. Szerencsére rájöttek, hogy velük van a második tiszt, erre egy matróz azt kiáltotta: – Tessék parancsot adni, mi engedelmessé válnék! A tiszt belátta, hogy csak szervezett együttműködéssel lehet egyensúlyban tartani a csónakot. Kiadta tehát a parancsot, hogy mindenki álljon fel. A harminc férfi imbolyogva felállt. A tiszt párosával oszlopba rendezte őket, arccal az orr felé. Ezután a víz mozgása szerint harsányan vezényelte őket, hogy merre hajoljanak. *A szélsőséges helyzetbe kerülő emberek túlélésének egyetlen esélye a szervezett és fegyelmezett együttműködés.*

A segélykiáltások lassan elhaltak, az éjszaka elcsendesült. A Titanic, a lélegzetelállító izgalom okozója – nem volt többé. A döbbenet, hogy mi történt valójában, a zavarodottság még előttük állt, azt pedig, hogy rokonok, jó barátok, ismerősök veszték oda, a menekültek még fel sem fogták. Különös nyugalom lett úrrá azokon, akik a csónakokban vacogtak. Hatalmas csönd vette körül őket. Olyan volt az Atlanti-óceán, akár egy csiszolt tükör: a szemtanúk később azt mondták, hogy soha sem látták ilyen simának a vizet. A Hold nem világított, a felhőtlen égbolton tündökölték a csillagok. Volt, aki a hullócsillagokat bámulta a tiszta kék éjszakában: soha életében nem látott ennyit. *A mechanizmus pusztulásával különös csönd és nyugalom ereszkedik a megmaradt lelkekre. A mélykék csöndben a látók előtt megnyílik az Ég, és megnyilatkozik a Világ rendje.*

„A semmi ágán ül szívem
kis teste hangtalan vacog;
köréje gyűlnek szelíden
s nézik, nézik a csillagok.”

(József Attila: Reménytelenül)

*

„Sötét éjszakád során rád törhet egyfajta óceános érzés, mintha egy tengeren, tengerben lebegnél vagy magzatvízbe merülnél. Az óceán az élet hatalmas tárháza, csakúgy, mint saját sötét éjjeled, amely az általad összegyűjtött tudás egy részének feladására kényszeríthet. Segít következetesen lebontani a nagy nehezen felépített egót, és kibogozni személyiséged és kultúrád hosszú évek alatt szőtt szálait. Az éjszakai tengeri utazás őseredeti önmagadhoz visz vissza téged, nem hősiesség lényedhez, mely kiég, s megítéltetik, hanem valódi lényedhez, magadhoz, mint a lehetőségek tengeréhez, léted hatalmasabb és mélyebb rétegeibe.

A modern kor követelménye, mely szerint minden áron fejlődni kell, olyan erősen hat rád, hogy talán egyáltalán nem érzékeled a visszaesésben rejlő értékeket. A hátrafelé haladás ugyanakkor bizonyos szempontból az eredetünkhöz való visszatérést jelenti, az élet harcvonalából kilépést, és a természet életető elemeinek, szellemeinek felidézését, beleértve a te hajdani természetedet, a személyt, aki a kezdetek kezdetén voltál. A szárnyaló képzelet anyaméhébe térsz vissza, mely által termékenységed lüktetése újraindulhat. Jelenleg folyamatosan megszületsz, és égsz a vágytól, hogy megleld az éjszaka helyreállító vizét.” (Thomas Moore: *A Lélek Sötét Éjszakái*)

Ez a beavatás egyénileg is nagyon nehéz, keserves és hosszú, tanúsíthatom. Az emberiség szintjén összehasonlíthatatlanul nehezebb, hosszabb és keservebb.

MÁSODIK RÉSZ

Figyelmünk most áttevődik a túlélőket megmentő hajóra.

1903-ban a magyar kormány törvényben szabályozta a kivándorlás rendjét. A kivándorlók megpróbáltatásainak mérseklése érdekében egyetlen hajóstársaságot, az angol *Cunard Line*-t bízták meg az utasok szállításával, a Belügyminisztériumot pedig felhatalmazták, hogy a társaságot és a kivándorlókat szállító hajók szolgáltatásainak minőségét ellenőrizze.

A társaság egyik hajója, a *Carpathia* a magyar kivándorlók számára épült, és attól kezdve főleg őket szállította. Rendszeres ingajáratokat bonyolított le New York és Fiume között. Fedélzetén több magyar is szolgált: az egyik tiszt, az egyik orvos, és a személyzet több tagja.

A *Carpathia* 1912. április 11-én futott ki New Yorkból, nagyjából azzal egy időben, amikor a *Titanic* – a szárazföldet végleg elhagyva – elindult utolsó útjára írországi Queenstownból. Útvonala: Gibraltár, Genova, Nápoly, Trieszt és Fiume. Összesen 725 utast szállított, ebből 575 fedélközi volt, köztük mintegy 300 visszavándorló magyar. Rajtuk kívül 150-en utaztak első osztályon, főként idősebb amerikaiak, akik napsütésre és óvilági romantikára vágytak.

A továbbiakban Walter Lord művén kívül a *National Geographic Magazine* 2004. decemberi számát is figyelembe véve idézem az eseményeket.

*

Morzejelek szálltak az éjszakában. A hír egyre szélesedő körben terjedt a hajók között, sőt a szárazföldre is eljutott. Miközben a fél világ lélegzetvisszafojtva várta a fejleményeket, a *Carpathia* továbbra is délnek tartott. Egyetlen rádióosztály a parancsnoki hídon tartózkodott az első vészjelzések alatt. Cigarettaszünetet tartott, de pár perc múlva visszatért készülékéhez. Már megkérdezte a *Titanic*-től: tudják-e, hogy üzenetek érkeztek számukra a szárazföldről? 12 óra 25-kor, az ütközés után 45 perccel, az első vészjelzések után tíz perccel választ kapott, és ebből kiderült, hogy jóval többet várnak a *Carpathiától* udvarias gesztusnál. *Meglehetősen sokára vesznek tudomást a katasztrófáról.*

Pillanatnyi dermedt csend után a *Carpathia* rádiója visszakopogta: értesítse-e a kapitányát. A válasz: igen, gyorsan. *A katasztrófa híre diplomáciai csatornakon megérkezik.* Amikor a vészjelzés befutott, a *Carpathia* kapitánya már visszavonult éjszakára. Az *Uralkodó* alszik, öntudatlan. A szikratávírász az első tisztnek tett jelentést a parancsnoki hídon. *Az aktuális vezető megkapja a hírt.* Nagyon fontos elágazási ponthoz érkezünk: *az aktuális vezető felismeri a veszélyt. Belátja, hogy az ő ereje és tudása kevés annak elhárításához: a hatalmat nála avatottabb kézbe kell adni.*

Most már együtt kúsztak le a létrán és a térképszobán át berontottak a kapitány kabinjába. *Létra: az alsó és felső világok összekötője. Ezen ereszkednek le az alsó világba, ahová az uralkodó van száműzve és elvárásolva.* A kapitány az első pillanatban bosszúsan könyökölt fel az ágyban: mi baj lehet a hajón, hogy így rátörnek a kabinjában? *Először nem akarja feladni addigi életét.* Az első tiszt közli a vész hírt. A kapitány villámgyorsan kiugrott az ágyából és azonnal elrendelte, hogy forduljanak meg. *Az uralkodó – megismerve a helyzetet – vállalja a feladatot. Még nincs a helyén, de átveszi az irányítást, és rögtön radikális irányváltásról intézkedik.* Miután

továbbították a parancsot, keresztkérdések alá fogta a távírászt: bizonyos benne, hogy valóban a *Titanic* az, és sürgős segítséget kér? *Az uralkodó bizonyosságot kér és kap.*

Fél egykor, az első üzenetváltás után öt perccel, az ütközéstől számított 50 perc elteltével a *Carpathia* küldte a választ: csak 58 mérföldre van a *Titanic*-től, és keményen igyekeznek. *Közlés a segítségéről.*

A kapitány a térképszobába sietett, hogy kijelölje a *Carpathia* módosított útirányát. *A helyzet áttekintése.* Számolgotott és jegyzetelt, közben kitekintett a kajütablakon és meglátta a helyettes fedélzetmestert, amint egy csapat matrózt vezet, hogy felsüroltassa a fedélzetet. Kiszólt az embereinek, hogy a takarítás ezúttal elmarad, készítsék elő inkább a mentőcsónakokat. A helyettes fedélzetmester elképedt. *Beavatkozás a dolgok menetébe.* Az első intézkedések máris szokatlanok. A kapitány ekkor közölte vele, hogy itt minden rendben, egy másik hajó van veszélyben. Megkezdődik a felkészülés a mentésre.

Pár perc múlva a kapitány berajzolta a térképre a módosított útvonalat. *Az uralkodó az áttekintés nyomán pontosítja az új irányt.* A *Carpathia* 58 mérföldre (107,4 km) van a katasztrófa helyszínétől, ha a szokásos 14 csomós sebességgel mennek, csak négy óra múlva érnek oda. Ez túlságosan sok idő. Ezért hívta a főgépészt, és közölte vele: rendelje be a szolgálaton kívüli fűtőket is, hogy kettőzött erővel táplálják a hajó kazánjait. Állítsák le a kabinok fűtését és a meleg vizet, minden gőzt a gépekbe! *A teljesítményt magasabb sebességfokozatra állítják, egyes jóléti szolgáltatásokat leállítanak.*

A kapitány ezután az első tisztet hívta, és közölte, hogy a hajón minden rutinmunkát azonnal abba kell hagyni. Az első feladat: megszervezni a mentési munkálatokat, ennek kell mindent alárendelni. Majd a hajóorvost hívta és figyelmeztette, hogy készítse elő minden erősítő és élénkítő orvosságát, állítson fel elsősegélyhelyeket, állítsa szolgálatba az olasz orvost a másodosztályon és a magyar orvost a harmadosztályon. Ezután a számvevőbizottságra került sor: álljanak készenlétbe a feljáróknál, fogadják a *Titanic* utasait, vegyék listába a nevüket, majd vezessék őket az elsősegélyhelynek kialakított ebédlőszalonokba. Végül maradt még egy csomó tennivalója a főstewardnak is: hívja össze minden emberét, a legénységnek főzzenek jó erős kávét, a túlélők számára álljon készenlétben meleg leves, kávé, tea. A dohányzót, a társalgót és a könyvtárat alakítsák át hálótermekké a hajótörtek részére, a fedélközi utasokat pedig szorítsák össze szűkebb helyre, hogy a *Titanic* fedélközi utasait el lehessen helyezni. Rengeteg a feladat. *A közigazgatást teljes egészében átállítják. Az átállás az élet minden területére kiterjed.*

Amint kiosztotta a parancsait, a kapitány mindenkit nyugalomra intett. Elég munka vár rájuk, a *Carpathia* utasai ne lábatlanodjanak a legénység körül. Minél tovább alusznak, annál jobb. Általános mozgósítás nincs, a feladatokat a megbízott felelősök végzik. Óvintézkedésként minden folyosóra egy stewardot állított. Az volt a feladatuk, hogy megnyugtassák a folyosón kószáló utasokat, és udvariasan megkérni őket, hogy szíveskedjenek visszafáradni a kabinjukba. *Nem erőszakos, de igen határozott és jól szervezett diktátum a fennmaradás érdekében.*

A tulajdonképpeni urak: az utasok. Őértük van minden, ők fizetik a költségeket és a személyzetet is. Most azonban nem engedik elhagyni a helyüket. *A kabinok az elkülönült szegmenstumokat jelölik, amelyekre Kárpátia bomlik. Ezek urai most a helyükön kell maradniuk, nem szólhatnak bele a folyamat-*

ba és immár az irányt sem ők határozzák meg. Jobb, ha erre minél később jönnek rá, ezért addig hagyják őket öntudatlan állapotukban, amíg lehet. A demokráciának vége, Kárpátiát egy sztratégosz irányítja.

*

A hajó élettől lüktetett. *Kemény munka folyik.* Lent a gépházban mindenki lelkesen lapátolta a szenet a tűzre. A pihenő legénység kérés nélkül elhagyta hálóját, hogy segítsen, amiben tud. Legtöbben föl sem öltözködtek rendesen. A köz szolgálatát vállaló emberek és a hozzájuk csatlakozó önkéntesek mindent megtesznek a fennmaradás érdekében.

Az egyik stewardot azzal ébreszti álmából egy társa, hogy a Carpathia jéghegynak ütközött. Erre kinézett a kajütblakon, és megállapította, hogy a hajó nagy sebességgel halad, az orra kétoldalt tajtékos hullámokat vet. Nyilvánvalóan látszott, hogy a hajónak semmi baja. A steward és társai értetlenül kapkodják magukra a ruhadarabjaikat, ami elég nehezen megy, mert valaki összetörte az egyetlen villanyégőt, és most sötétben kell öltöznük. *A köz szolgálói már felébredtek öntudatlanságukból, de még tájékozatlanok, szellemi sötétben vannak. Ez rémhíreket szüül.* A fedélzeten egy tiszt nyomban munkára fogja őket. Végzik a dolgukat, bár sejtelmük sincs arról, hogy mire való ez az egész. Így is teszik, amit kell.

A vén hajó egyre gyorsabban hasította a vizet. A hajót eredetileg 14,5 csomós végsebességre tervezték, de most elérte a 17 csomót! (31 km/h) Senki sem hitte volna, hogy a Carpathia ilyen teljesítményre képes. *Kárpátia hihetetlen teljesítményeket produkál.*

A kapitány a hajó őrtisztjét és néhány stewardot azzal bízott meg, hogy tartsák kordában a fedélközieteket, nem lehet tudni, nem bőszi-e fel őket az összetelepítés. *Megelőző óvintézkedésként egyes területek és közösségek szorosabb biztonsági ellenőrzés alá kerülnek.*

Az éberebb utasok szokatlan dolgokra ébredtek. A máskor unalmas, csöndes hajón meglepő események történtek az éjszaka közepén. Volt, aki a beszűrődő kávéillatot furcsállta, volt, akít a fedélzet kivilágítása ébresztett fel, mások a hangokra, lábdobogásra, fojtott parancsszavakra lettek figyelmesek, ismét mások azt vették észre, hogy a gépek a megszokottnál sokkal gyorsabban dolgoznak. *A be nem avatott emberek kezdik észlelni a dolgok menetének változását.* A legfurcsább a váratlan kemény hideg volt. Előző nap még a Golf-áramlat langyos levegőjét élvezték, most pedig fagyos szél fúj, a fűtés meg nem működött. *A közszolgáltatások és a fogyasztás lényegi csökkenése, az életkörülmények keményedése.*

Egyes utasok kimennek a kabinjukból, és érdeklődnek, hogy mi történt. A válasz egyáltalán nem nyugtatja meg őket: nem hiszik, hogy a Titanic veszélyben lenne, hiszen elsüllyeszthetetlen. Arra kezdenek gyanakodni, hogy a saját hajójuk került veszélybe. *További rémhírek.* Az utasokat felszólítják, hogy maradjanak a kabinjukban, mégis többen kimerészkednek és fellopóznak a fedélzetre. Kis csoportokba verődve bujkálnak a legénység elől, és összevetetik az értesüléseiket. *Illegális szervezkedések.*

Lassacskán észre kellett venniük, hogy a Carpathiának semmi baja. És bár híre terjedt, hogy a Titanicot baj érte, senki sem akarta elhinni, hogy emiatt rohannak ilyen veszettül az éjszakában. A rémhírek lassan elűlnék, a bizonytalanság azonban marad.

De kérdezősködni persze nem lehetett, mert még leküldik őket a kabinjukba. Így azután csak ténferegtek odafönn, meresztgették a szemüket a vaksötétbe. Tulajdonképpen azt sem tudták, hogy mit keressenek. *A szervezkedések a keményen kézben tartott folyamatot érdemben nem tudják megzavarni.*

1 óra 15-kor, az útirány megváltoztatása után 45 perccel a stewardokat felsorakoztatták a nagy ebédlőteremben. A fősteward kis beszédet tartott: közölte, hogy mi történt a Titanikkal. Elmondta, hogy mi lesz a feladatuk. Végül buzdító szavakat mondott. *A közszolgálatot vállalók teljes körű tájékoztatást és útmutatást kapnak.* Közben folyamatosan kapták a segélykérő jelzéseket. 1 óra 50-kor, a megfordulást követően 1 óra 20 perccel jött a végső könyörgés. Utána csönd, semmi több. *Utolsó üzenetek. A kapcsolat megszakad.*

*

2 óra 35 perckor, a fordulat után két óra öt perccel az első osztályú orvos jelentette a kapitánynak, hogy minden készen áll. Miközben beszélt, a kapitány váratlanul zöld fényt pillantott meg a láthatáron. Ebből arra következtetett, hogy a hajó még a vízen van. 45 perccel az utolsó üzenet után észlelik a menekülő jelzéseit. Akkor talán mégis időben érkezik a Carpathia. Ezek az információk még nem hitelesek.

2 óra 45 perckor a második tiszt halványan derengő objektumot észlelt fél foknyira az orrtőkétől balra. Ez volt az első jéghegy. Utána felbukkant a második, majd a harmadik. A Carpathia jobbra-balra kanyargott, kitérve a jéghegyek elől, de a sebességét nem csökkentette. Így rohantak tovább, az örök lélegzetüket visszafojtva figyelték a jéghegyeket és az egyre sűrűbben felvillanó távoli fényjelzéseket. *Kárpátiát is veszélyezteti az élettelen kristályvilág varázslata. Rendkívüli figyelemmel lehet csak kikerülni a leselkedő veszélyeket. A folyamat intenzitásából ennek ellenére nem vesznek vissza, a kijelölt úton és módon haladnak tovább.*

A hajó most rakétákat bocsátott fel, tizenöt percenként egyet-egyet, közben pedig a Cunard-társaság színes gyertyáit is. *Jelzések a túlélők számára.* Elterjedt a hír, hogy már észrevették őket a másik hajóról. Nincs érdemi kapcsolat.

A nagy ebédlőszalonban a stewardok elfoglalták a helyüket. A gépteremben a kazánfűtők szaporábban táplálták a tüzet, mint bármikor. A kikötőpallóknál és a csónakdaruknál készenlétben álltak a matrózok. Mindenki reszketett az izgalomtól, és a Carpathia is egész testében remegett. Később egy matróz ezt mondta: „A vén teknő éppolyan izgatott volt, mint mi!” *Maximális teljesítmény, teljes készség.*

*

3 óra 10-kor a kapitány lassú menetbe állította a gépeket, már majdnem a helyszínen voltak. *A teljesítmény visszafogása a készség fenntartása mellett.* Ahogy közelebb értek, a kapitány szíve elszorult. 3 óra 35-kor elérték a hajó megjelölt pozíciójának körzetét, de a Titanikkal semmi nyoma. Pontosán négy órakor, a fordulat után három és fél órával a kapitány álljt-vezényelt. Megérkeztek.

Ebben a pillanatban újabb zöld fény kúszott az égre. Pontosan előttük, egészen alacsonyról. Pislákoló fényében egy mentőcsónak körvonalai bontakoztak ki. *Szembeállítás a helyzettől.* A kapitány indulást vezényelt és manőverezni kezdett, hogy közelítsen a csónakhoz. Egy pillanattal később hatalmas jéghegy

bukkant fel közvetlenül előttük, ezért kénytelenek voltak oldalt kitérni. Az utolsó pillanatig koncentrált figyelemmel kell lenni, pillanatnyi kihagyás katasztrófát okozhat.

Minden szem a mentőcsónakot figyelte, amint a feljáróhoz siklott. A mentőmellények miatt úgy látszott, mintha mindenki fehérbe öltözött volna. Nézték a sápadt, elgyötört arcokat, amint valamennyien fölfelé tekintettek a fedélzetekre. Szótlanul libegtek közelebb, csak egy csecsemő sírt keservesen a csónakban. *Fehér öltözet és csecsemősírás: az újjászületés jelképei. A másik partra azok mennek át, akik újjászületnek. Ehhez előtte meg kell hálnia a réginek.*

„Bizony, bizony mondom neked: aki nem születik újjá vízből és lélekből, nem mehet be az Isten országába. Ami testből születik, az test, de ami a Lélekből születik, az lélek. Ne csodálkozzál, hogy azt mondtam neked: újjá kell születnie.” (Jn 3,5-7)

Az ego önfenntartó konstrukció, amely maszkokkal, felvett szerepekkel fedt el a corpus vivens-t, az élő testet – a lelket. Az ego meghaladása a maszkok levétele. Így fordulhatunk a nagy énhez, égi szülőhöz, tehát a teremtett világ rendjéhez (megtérés). Ez Hísvét igazi üzenete.

Ennek a konstrukció végsőkéig ellenáll, hiszen a végét jelentené. Nem a lélek kötődik az anyaghoz: egy magasabb rendű hogy is kötődhetne egy alacsonyabb rendűhöz? A lélek számára a leszületés önkéntes áldozat és feladat. Valójában az anyag kötődik tíz körömmel a lélekhez: azért hozza létre az ego konstrukcióját, hogy megtartsa, hiszen az élet a legmagasabb formája. Az újjászületés így egyénileg is nagyon nehéz.

Kollektív újjászületés akkor történik, amikor megnyilatkozik a világ rendje. Ez más szóval: az apokalipszis.

A matrózok köteleket dobtak le, odalent pedig megkötötték a csónakot. Egy pernyi habozás, majd 4 óra 10 perckor az első menekült felkapaszkodott az ingatag hágcsón és a hajóra lépett. A Titanic elsüllyedése óta 1 óra 50 perc, a Carpathia megfordulása óta 3 óra 40 perc telt el. *Hágcsó: világok összekötője. Felkapaszkodás: feljutás az alsó világból.*

Lassan kivilágosodott, és a fedélzeten állók egymás után pillantották meg a közeledő mentőcsónakok sziluettjeit. *Világosodás: a varázslat eloszlása, a teremtett Világ viláosságának visszatérése.*

„Legnevezetesebb a dologban az volt,
Hogy valahányszor egy-egy boszorkány megholt,
Mindannyiszor oszlott az égnek homálya,
S derült lassanként a sötétség országa.”
(Petőfi Sándor: János vitéz)

A csónakok négy mérföldes területen lebegtek szétszórta, a szürke reggeli fényben nehezen lehetett megkülönböztetni őket az úszkáló jéghegyek tucatjaitól. *A varázslat még nem oszlott el egészen, nehéz megkülönböztetni az élő az élettelenről. Az élők még a maguk által előidézett élettelen kristályvilág foglyai. De legalább már szabadulni akarnak tőle.*

Észak és nyugat felé összefüggő jégvilág húzódott, ameddig csak ellátott a szem. A jégmezőt itt-ott hatalmas jéghegyek szaggatták meg, élesen rajzolódva ki a horizonton. – Amikor megláttam, hogy milyen rengeteg jég között haladtam teljes gőzzel, kivert a veríték – mondta később egy barátjának a kapitány. – Megborzongtam, és arra gondoltam: az Ő keze tartotta a kormányt egész éjszaka, nem az enyém!

„Bizony, bizony mondom nektek: Aki hallja szavamat és hisz annak, aki küldött, az örökké él, nem esik ítélet alá, hanem már át is ment a halálból az életre.” (Jn 5,24)

*

Figyelmünket most a menekülők felé fordítjuk.

Amint a hajnal első fénypázmája megjelent az égbolton, az életnek semmi jele nem mutatkozott a sima óceánon. De mégis: ott úszott valaki, egyetlen magányos ember, aki a merészségének, a szerencsésének, no meg az alkoholnak, illetve a három tényező együttes hatásának köszönhetette az életét. A hajó pékmesteréről van szó, aki, miután a fedélzetre szólítottak mindenkit, előbb kihordatott a raktárból minden kenyeret, hogy legyen a menekülőknek ételmük. Ezután visszatért a kabinjába, hogy egy kis whiskyt igyon szíverősítőként. Fél egy tájban elég erősnek érezte magát, hogy ismét felkapaszkodjon a lépcsőn a mentőcsónakhoz, ahová beosztották. Ekkor még nehéz volt rávenni a nőket a beszállásra, tehát erőteljes módszerhez folyamodott: lement a sétafedélzetre és néhány nőt a karjánál fogva erőszakkal felvonszolt. Azután, a saját szavai szerint, egyenként behajította őket a csónakba. Őt ugyan csónakparancsnoknak jelölték ki, de úgy gondolta, lesz elég erős férfi, aki rendet tartson, kiugrott hát, hogy segítsen vízre bocsátani. Azért nem akart beszállni, mondta, nehogy rossz példával szolgáljon, mint férfi.

Ekkor egy óra húsz perc volt az idő. A pékmester megint visszacammogott a kabinjába a rézsútosra dőlt lépcsőkön, és újra magához vett egy kis szíverősítőt. Azután leült a fekhelyére, és „kissé ölelgette még az üveget”. Láta ugyan, hogy a víz beszivárog a kabinja ajtaja alatt, de ez nem izgatta különösebben. Háromnegyed kettőkor visszament a csónakfedélzetre. Éppen idejében, mert a Titanic addigra csúnyán megdőlt, és ha tovább késlekedik, fel sem tudott volna már jutni a lépcsőn.

Jöllehet már valamennyi csónak eltávolodott, a pékmester nem esett kétségbe. Lement egy szinttel lejjebb, és nyugszékeket hajigált ki a fedett sétafolyosó egyik ablakán. Sokan nézték, hogy mit csinál, de senkinek sem jutott eszébe segíteni. Összesen ötven széket dobott ki abban a reményben, hogy néhány emberéletet ezzel is megment. Fárasztó munka volt, az utolsó széket alig tudta kifelé erőszakolni. Ekkor – 2 óra 10 körül – visszament az éléskamrához. Nagyon megszomjazott, de ezúttal vízzel oltotta a szomjúságát. Egyszer csak óriási hangzavar támadt, súlyos zuhanások, robaj, csészék és tányérok repkedtek a feje körül, a lámpák vörösen hunyorogtak. A pék lábdobogást hallott a feje fölött, mindenki a tat felé rohant. Kibotorkált a kamrából, és megindult hátrafelé. Előtte nagy tömegben futottak az emberek, de ő a tülekedők mögött maradt.

Amikor a tat hevesen megpördült és a magasba emelkedett, az emberek egyetlen óriási halomba dőltek. Egyedül ő állt meg a lábán. A fedélzet most már annyira megdőlt, hogy képtelenség volt megállni rajta, ezért átmászott a korlátan, és a hajó oldalán állt ismét lábra. A korlátba kapaszkodva mászott előre, amíg elérte a tatot. Most a hajó legömbölyített végén állt, amely mintegy 150 láb (45 méter) magasságban meredt a víz fölé.

Hősünk nyugodtan összehúzta magán a mentőmellényt, és éppen gondolkodni kezdett, hogy mitévő legyen, amikor érezte, hogy megindul alatta az iszonyú tömeg. Gyorsan süllyedt lefelé, mintha felvonóban állt volna. Amikor a tenger összezsapott a hajótat fölött, szépen belesiklott a vízbe, a feje nem is lett nedves.

Lassan úszni kezdett az éjszakában, kevésbé zavarta a jég-hideg víz. Több mint egy óráig taposta a vizet, és csak annyira mozgatta a végtagjait, hogy el ne merüljön. Nem volt abban semmi trükk – magyarázta később derűsen.

Négy óra tájban a szürke hajnali derengésben megpillantott valamit, amit roncsnak nézett. Odaúszott: a felborult csónak volt az. Gerincén olyan sokan szorongtak, hogy nem tudott felkapaszkodni rá. Ott kapálózott hát, amíg fel nem fedezett egy régi kollégát a konyháról, aki a karját nyújtotta. A pékmester belekapaszkodott és tovább taposta a vizet. Senki sem vetett ügyet rá, a délkeleti láthatárt figyelték, ahol észrevettek valamit.

Íme a Tarot 22. lapja, a Bolond! Aki kivezet a Tarot magasrendű, de kötött rendszeréből. Ő az alany, aki végigjárja a beavatás stációit, ő játssza el annak szerepeit úgy, hogy közben önmaga marad, vagy ismét önmagára talál. Ennek a beavatásnak és átváltozásnak, pontosabban – az önmagunkhoz és a teremtett világ rendjéhez való – megtérésnek megidézője az új világba való átkelés a nagy vízen.

A Bolond vándorként jelenik meg, batyuval a vállán, amint előre és fölfelé tekint, és nem vesz tudomást sem a külvilágról, sem a nadrágját szaggató kutyáról. A világ nem hordozhat veszélyeket a számára, mert vagy még az út elején jár, és fel sem fogja a működését, vagy már régen tiltette magát rajta, így az nem is érhet fel hozzá. Szimbolikus tartalma a rácsodálkozás, a kíváncsiság, az újrakezdés. Archetipusa a gyermek és az udvari bolond, akire nem érvényesek a társadalmi szabályok, akinek mindent megengednek.

A bolond – mi magunk vagyunk. Én, és Te, kedves olvasóm. Legbelül ez a valódi éntünk, maszkok, felvett minták és szerepek nélküli önmagunk. Az ilyen ember Isten kedves teremtménye: vagy azért, mert még gyermeketeg lelki és ily módon szemléli mágikusan egységben a világot, vagy azért, mert olyan magas szinten beavatott és megvilágosodott, hogy önmagát a többi lélektől és a világtól immár nem különbözteti meg. Az ilyen embernek valóban nincs mítől tartania.

„Bizony mondom nektek: ha meg nem változtok, s olyanok nem lesztek, mint a gyermek, nem mentek be a mennyek országába.” (Mt 18,3)

*

Fél négykor, a süllyedés után 1 óra 10 perccel (világidőre átszámítva három és fél év) a délkeleti látóhatáron távoli fény csillant. Ez a három és fél év az ítélet legkeményebb, reménytelen időszak. Most fénypont csillan az alagút végén. A felvilánást dübörgés követte. Volt, aki villámlásra gondolt, más hullócsillagra. Az első jelzéseket nem tudják értelmezni.

Egyesek nem mertek hinni a szemüknek, és csak akkor szóltak a többieknek, amikor megbizonyosodtak róla, hogy ez nem káprázat. *A túlpörgetett anyagi világ káprázatával elvakított, majd magukra hagyott emberek elvesztették a hitüket.*

A kis fény egyre erősebben világított, azután felvillant egy másik, majd egy egész lámpasor: nagy gőzhajó közeledett. Most már rakétákat lőtt fel, hogy megnyugtassa a Titanic menekülteit: közel a segítség. *Kárpátia siet a civilizáció túlélőinek segítségére.* Egy fedélzeti munkás felkiáltott: – *Imádkozzunk Istenhez! Hajó a láthatáron! Közeledik felénk! „Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.” (Jn 20,29)*

A felborult csónakon álló férfiak csatakiáltást hallattak örömlükben, újra mindenki beszélni kezdett. A többi csónakban

mindenfélét meggyújtottak, ami a kezük ügyébe került, így adva fényjeleket. Az egyikben előbb újságot égettek, majd szalmakalapot. *Az újság a profán tudást jelképezi, a kalap pedig a szemléletet. Mindkettőnek vége.* Egy másikban levelekből sodortak papírfáklyát, azzal integettek. *A levél értékpapírt jelent (a papírpénz is az). Ezek már értéktelenek, de másra még használhatók.*

A víz fölött örömujjongást, felszabadult kiáltásokat sodort a szél. A civilizáció túlélői most éreznek először felszabadult örömet. Mintha a természet is velük örvendezne, a zord éjszakára most bíborszínekben pompázó gyönyörű hajnal virradt. *A lélek sötét éjszakája véget ér, és teljes pompájában megmutatkozik a teremtett Világ világossága.*

Kurjantások és a megkönnyebbülés kiáltásai szakadtak fel valamennyi csónakban, és most már igyekeztek megelőzni egymást, hogy mielőbb elérjék a Carpathiát. Az egyik csónakban énekeltek az evezősök. Mások kórusban üdvözölték a gőzhajót. *„Minden felszabadulás természetes megnyilatkozása az ujjongás.” (Hamvas Béla: Mágia szútra).*

A legtöbben azonban mély hallgatásba merültek, fásultan, szótlánul meredtek maguk elé. Az elsüllyedt hajó, vagy a csodával határos menekülés járt az eszükben. A felborult csónak tetején sem ujjongtak már a férfiak, azon fáradoztak, hogy a víz színén tartsák a csónakot. A reggeli szellő hullámokat keltett, és a hajótestet minden irányban ingatta. Valahányszor megemelte a víz a domború testet, mindig kiszökött alóla egy kis levegő, a gerinc pedig mélyebbre süllyedt. A tiszt vezényszavaira az emberek még mindig ide-oda billegtek, de már egy órája csinálták, és holtfáradtak voltak. *A menekülők fizikai és lelki erejük végső határán járnak.*

Lassan közeledett a pirkadat és enyhe szellő kerekedett. A hideg még metszőbbnek tűnt, a tenger egyre erősebben hullámzott. A csónakokban didergők közül többen is halálra fagytak. *Az elemeknek kiszolgáltatott menekülők között az esendőbbek életüket vesztik.*

A dermesztő tengervíz csapkodni kezdte a felfordult csónakon állók lábát, térdét, combját. A sós víz a szemükbe fröccsent, elvakítva őket. Előbb egy, azután egy második, majd egy harmadik ember szédült le a csónakról, mindhárom eltűnt nyomtalanul. A többiek most már hallgattak, semmi sem érdekelte őket, az életükért viaskodtak. *A menekülők amúgy is drámai sorsa még nehezebbé válik, sokan meghalnak közülnk, a többiek élete is hajszálon múlik.*

A Carpathia négy mérföldre (7,4 km) állt, ők pedig nem hitték, hogy bírják erővel, amíg észreveszik őket. De amint a napfény szétáradt a víz fölött, egyszeriben új reménység ébredt bennük: felbukkant négy, sorban összekötött csónak. A felborult csónak elcsigázott legénysége kiabálni kezdett, de nem hallották meg a hangjukat. A tiszt ekkor elővette a sípját és jó erősen belefújt. *Sípszó: segítő erők megidézése.*

*„Vidd, kegyelmes urunk, magaddal e sípot,
S ott leszünk, mihelyst jobbagyvidat hívod.
Az öreg óriás ezeket mondotta,
S János vitéznek a sípot általadta”
(Petőfi Sándor: János vitéz)*

Két csónakban is felfigyeltek a sípszóra. Kiváltak a kötél-láncból és feléjük indultak. *Eddig létrejött kötelek feloldása a mentés érdekében.* Lassan eveztek, mégis közeledtek. Éppen

idejében érkeztek: a csónaknak már annyira labilis volt az egyensúlya, hogy a mentésre érkezők minden tapasztalata és hozzáértése kellett hozzá, hogy le ne sodorják őket. *A menekülők egy része annyira kimerül, hogy csak a leggondosabb szakaszerű ellátással menthető meg.*

Egy fiatal ember olyan erősen koncentrált, hogy épségben jusson át, hogy nem vette észre a szomszédos csónakban ülő édesanyját. Édesanyját pedig annyira kínoztta a hideg, meg az aggodalom a szeretteiért, hogy ugyancsak nem vette észre a fiát. Majd csak a Carpathián fognak találkozni.

„Senki sem ismeri meg majd saját testvérét és az apa nem ismeri meg fiát és a fű az anyját, amíg a holtak száma a mértéket eléri és az ítélet fölöttük megkezdődik.” (Hénoch Apokalypsis)

Ne feledkezzünk meg kedvenc hősről, a pékmesterről. Ő – hála a szíverősítőnek – még mindig a vizet tapossa, még hozzá a legnagyobb nyugalommal, bár legalább két órát töltött a mínusz két fokos tengervízben. Eddig kollégája karját fogta, most szépen elengedi, és átúszik a másik csónakhoz, ahová beemelik, még mindig erősen „telített” állapotban. *Egyesek emberei ésszel felfoghatalatlan, csodálatos módon menekülnek meg.*

Egyetlen csónak fordult vissza a vízben vergődőkért. Mostanra felhagynak az úszók kutatásával a roncsok között. Látnivaló volt, hogy nincs több túlélő. Fölkelt a Nap, és ők is meglátták a Carpathiát. A tiszt úgy döntött, hogy visszamegy az általa összeállított csónaklánchoz, és odatereli őket a hajóhoz. Mivel feltámadt a szél, utasítást adott a vitorla felhúzására. Ez minden csónakban volt, de a többieknél csak útban volt, mivel nem értettek hozzá. A csónak orra sebesen szelte a hullámokat, a tajték csillogott a hajnali fényben. *A legbátrabbak a legnagyobb bajban sem veszítik el a józan eszüket.*

Mire a tiszt visszaérkezett kis flottillájához, az közben már szétszóródott. Kettő közülük felszedte a felfordult csónak utasait, a másik kettő külön-külön igyekezett a Carpathia felé. Az egyik lassan vánszorgott, mert sokan voltak, de kevesen eveztek. Ezt vontatókötélre vette. Azután egy mérföld távolságban észrevette a másik összecsucskható csónakot, amely félig megtelt vízzel, és alig haladt előre. Az utasok, akik a katasztrófa után odaúsztak és megkapaszkodtak, dermedten kuporogtak, térdig a jeges vízben. Őket átsegítette a saját csónakjába, majd ismét a Carpathia felé vette az irányt, egy csónakot kötélen vonatva. *Akinek helyén van az esze és a szíve, sok embert ment meg nehéz körülmények között is.*

*

A Nap a horizont fölé emelkedett, a jég szikrázott. A jéghegyek fehér, rózsaszín és mélykék színekben játszottak szerint, hogy sugarak, vagy árnyékoltok vetődtek rájuk. A tenger is derűs kék volt, kis jégtömbök úszkáltak a fodrozódó felszínen. Oda-fenn a keleti égbolt kék és arany színekben játszott, derült nap ígéretével. Olyan volt a táj, mint valami Sarkvidékről szóló gyerekkönyv illusztrációja. *A Világ világossága megtöri a varázslatot, elűzi a sötétet, és a maga valójában megmutatja Hókirálynő csábítóan szép, de élettelen kristály-birodalmát.*

Az éjszaka árnyai még ott lappangtak a nyugati égen. A Hajnalcillag még akkor is arany fénnel világított, amikor a többi fénypont már mind elhalványodott. A látóhatár szélén feltűnt az Újhold keskeny sarlója. *Mind a Hajnalcillag, mind az Újhold az újrakezdés jelképei.*

Egymás után vánszorgtak a csónakok a Carpathia oldalához. S amint sorra odasimultak a hajó mellé, a már megérkezett túlélők a sétafedélzetről figyeltek, ismerősöket keresve. Egyre sűrűbben állt a korlát mellett a tömeg, ahogy a Carpathia utasai is előjöttek a kabinjukból. A menekültek a legkülönbözőbb ruhákat viselték. *Igen különböző emberek jönnek.*

És mindenkifelett a kísérteties csönd. Alig beszélt valaki. A hajótörötteket annyira megviselték a borzalmak, hogy valósággal megnémultak. *Vox faucibus haesit: az ember torkán megakad a szó.*

„Egymást szedtük rá azzal, hogy tudunk: Most a valónál mind elámulunk”

(Madách Imre: Az ember tragédiája – Londoni színi)

8 óra 15 perckor már csak egy mentőcsónak volt a vízen, az, amelyik felszedte a felborult csónak tetején álló férfiakat. Körülbelül hetvenöten szorongtak benne, és alig vánszorgott. A szél fölerősödött, a tenger is egyre jobban hullámozott. A zsúfolt csónak majdnem a pereméig merült, már be-bezúdult a víz. A Carpathia korlátja mellett lélegzetviasszafojtva figyelte a tömeg a küszködésüket. A tiszt csaknem megfagyott már, uniformisát kemény jégpáncél borította. A csónak utasai szorosan egymás mellé bújtak, hogy a ruhájuk száraz maradjon és imádkoztak a megmenekülésért. Ők ekkor már 6-7 óraja voltak a vízen. *Sokan csak igen hosszú szenvedés után jutnak biztonságba. Az életveszélyben levő emberek szorosan összetartanak. Vezetőjük emberfeletti küzdelmet vív a menekülésükért. A körülmények tovább romlanak, már nem tartanának ki sokáig. A pusztulás fenyegető árnyékában az emberek megtérnek.*

A kapitány segíteni akart nekik és 8 óra 20-kor közelebb vitte a hajót. *Kárpátia nemcsak fogadja a menekülteket, hanem a végveszélyben lévők segítségére siet.* A csónakkal a hajó szélárnyékos oldala felé igyekeztek, amikor egy szélroham felkorbácsolta a tengert. Előbb egy, majd egy másik hullám csapott be a csónakba. A harmadik épp csak elérte. De ezután már fedezte őket a hatalmas gőzhajó: révbe értek. *A legnagyobb veszély az utolsó pillanatokban jelentkezik, amikor a menekülés már biztosnak látszik. A túlélésért mindvégig harcolni kell. Csak az nyugodhat meg, aki már ténylegesen biztonságba került.*

8 óra 30-kor a csónak megérkezett, és gyorsan megkezdődött a kirakodás. Megtörténik az újraintegrálódás. Az első mentőcsónak beérkezése óta 4 óra 20 perc, a Titanic elsüllyedése óta 6 óra 10 perc, a Carpathia megfordulása óta 8 óra telt el.

*

A kanadai Halifax volt a legközelebbi kikötő, de a kapitány a rádióhírekből tudta, hogy a kanadai partok előtt jég borítja a tengert, és úgy gondolta, hogy a hajótöröttek már elég jeget láttak. A Carpathia úticélja szempontjából logikus lett volna, ha az Azori-szigetekre mennek, de sem élelmiszerrel, sem ágyammal nem bírta volna ellátni a túlélőket. A hajótöröttek persze New Yorkba mennének legszívesebben, csak hogy ez túl sokba kerül a Cunard társaságnak. Eddig a cél egyértelmű volt: menteni, ami menthető. Most el kell dönteni, merre és hogyan tovább.

A kapitány a Titanicot üzemeltető társaság elnökét kérdezte meg, aki szintén a menekültek között volt. Ő azonban teljesen össze volt törve, akármit kérdezett tőle, mindig csak gépiesen bólogatott. A kapitány tehát maga döntött: előre New Yorkba! *A nagyító – formális hatalma veszével – informális hatalmát*

is elveszíti. Az uralkodó szuverén döntést hoz: az eredeti iránnyal pont ellentétesen haladnak tovább. Kárpátia tehát megfordul, elfordul a múlt árnyaitól, és immár maga is az új világba igyekszik.

Ekkor fogták az Olympic rádiójeleit: szállítsák át hozzájuk a hajótörötteket. A kapitány ezt elképesztően ostoba ötletnek tartotta. El sem tudta képzelni, hogy a sokat szenvedett túlélőket kitegye egy újabb tengeri átszállás megpróbáltatásainak. Nem is szólva arról, hogy az Olympic testvérhajója a Titanicnak, így már a pusztá látvány is borzalmas hatással lenne rájuk: mint valami kísértet! Ismét megkérdezte az – Olympicot is üzemeltető – társaság elnökét, aki megborzongott, és némán rázta a fejét. Tehát New York, minél előbb, annál jobb. *A testvérhajóra való átszállás: az elpusztult civilizáció restaurálása. Ez azt jelentené, hogy hiába volt a sok szenvedés, lényegileg minden úgy fog folytatódni, ahogyan volt. Ekkor már ennek gondolatától is mindenki irtózik, még a nagytőke túlélői sem akarják. Az uralkodó pedig határozottan elhárítja.*

Ekkorra – jökora késéssel – megjelent az egész éjszaka látótávolságon belül álló Californian is. A hajó, amely mindenkit megmenthetett volna. A kapitány rájuk bízta, hogy kutassák át a katasztrófa körzetét. Ezután még felvett a fedélzetre a Titanic mentőcsónakjaiból annyit, amennyit csak tudott. Hatot elhelyezett a felső fedélzeten, hetet a Carpathia daruira függesztett, a többi kötélvégre fogta. *Ez a Kárpátiához különböző módon és mértékben csatlakozó térségeket jelöli.*

Mielőtt visszaindult volna New Yorkba, a kapitány végigjárta hajójával a színhelyet. Pontos ember volt, a legcsekélyebb lehetőséget sem akarta kihagyni. A Californian majd kutassa át a tengert, de ha bármilyen halvány remény van arra, hogy még kimenthetnek valakit, akkor az a Carpathia dolga. *Nem engedhető meg a lehetősége sem, hogy az új világba régi emberek érkezzenek.*

Miközben cirkálni kezdtek, a kapitány úgy gondolta, helyénvaló lenne egy istentisztelet. Hívatta az episzkopális egyház papját, és a nagy társalgóba kérte a Carpathia valamint a Titanic utasait. Hálaadó istentisztelet volt ez, ugyanakkor rekviem a halottakért. *Megvalósul a hamvasi értelemben vett Egyház, amely immár valóban egy. A túlélők, bárholman jönnek is, együtt fordulnak Istenhez. Létrejön a nagy spirituális egység, a Communio.* Miközben mondták az imát, elhaladtak a Titanic hullámsírja fölött. Alig maradt nyoma a gigásznak: néhány parafalemez, néhány nyugágy, takarók, szőnyegek, mentőmelények és az elhagyott csónakok. *Ennyi marad az egészből.*

8 óra 50 perckor a kapitány belátta, hogy eleven emberre már nem akadnak. Csöngetett a gépháznak: teljes gőzzel előre! A hajó orra lassan New York felé fordult. A megfordulás óta 8 óra 20 perc, az első mentőcsónak beérkezése óta 4 óra 40 perc, az utolsó beérkezése óta 20 perc telt el. *Folytatódik az átkelés a nagy vízen az új világba – Új emberekkel.*

„Vessétek le tehát a régi embert, akit a megtévesztő kívánság romlásba dönt. Újulatok meg lélekben és érziületben, s öltözzétek magatokra az új embert, aki az Istenhez hasonlónak alkotott, megigazult és valóban szent teremtmény.” (Ef 4,22)

*

A kapitány azon törte a fejét, hogyan helyezze el 705 váratlan vendégét a 725 meglevő utas mellé. *Komoly gondot jelent a menekültek elhelyezése, akik közel annyian vannak, mint*

az eredeti lakosság. Az életmód visszafogottá válik, a régi fogyasztási szokások nem térhetnek vissza.

Bár embertelen volt a zsúfoltság, a Carpathia utasai rendkívüli együttérzést tanúsítottak: minden lehetséges módon igyekeztek segíteni. Ruhát kölcsönöztek, a mentőcsónakokban hozott takarókból mackóruhát varrtak a gyerekeknek. Gondoskodtak róluk, ápolták őket: pl. a Titanic helyettes rádiótávírása úgy éledt, hogy luxuskabinban fekszik és egy ismeretlen nő ápolja. Többen is átengedték a kabinjukat, fekhelyüket. *A szolidaritás számtalan formája nyilvánul meg a menekültek iránt, vagyontól és származástól függetlenül. Ez nem csak anyagi segítséget jelent, hanem lelki támaszt is. Sokan még a lakhelyüket is önként megosztják velük: az emberek összességében húzódnak.*

Néhány későn ébredő első osztályú utas, amikor meglátta az ismeretlen ágrólszakadtakat, felháborodva igyekezett megtudni, hogy miért engedtek fel közéjük annyi harmadosztályút. Nagy volt a meglepetésük, amikor a stewardok közölték velük, hogy azok bizony náluk is jobb módú menekültek. *Egyesek csak most ébrednek a valóra. Nagy lesz a meglepetésük. A civilizáció túlélői egyformán nyomorultak lesznek, függetlenül attól, hogy kik voltak és mekkora vagyomuk volt.* Egy felháborodott utas a stewardessétől akart kémi valamit a folyosón, de az nem hagyta szóhoz jutni. Rámutatott az ebédlőszalonba vándorló nőkre és sírva mondta: – A Titanicról jönnek. A hajó az óceán fenekén van! *Aki magától nem realizálta volna a helyzetet, azzal tudatják, hogy a megszokott életmódnak vége.*

A harmadosztályon is nagy volt a nyüzsgés. „Alig győztük a sok munkát és vigasztalást” – emlékezett a magyar orvos. Az elgyötört túlélők szenvedése örök emléke maradt: egy szerencsétlen fiatalasszony benne vélte felismerni elveszett férjét. *A testi szenvedéseket meghaladják a lelki gyötrelmek: a test sebei begyógyulnak, de a léleké?* A nászutasoknak volt a legnehezebb. Nyolc frissen egybekelt pár döntött úgy, hogy a Titanic fedélzetén ünnepli élete nagy eseményét. Két pár élte túl.

„Ha ketten lesznek a mezőn, az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. Ha két asszony örül a malomban, az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják.” (Mt 24,40)

A New Yorkba vezető út további megpróbáltatásokat tartogatott. A több mint 700 ember súlya, a leereszkedő sűrű köd és a feltámadó vihar alaposan igénybe vette a Carpathia állóképességét. Egyszer annyira megdőlt a hajó, hogy az utasokat át kellett vezényelni az ellenkező oldalra. *Súlytöbblet: ellátandó emberek tömege. Köd: félrevezető információk, irányítási nehézségek. Vihar: konfliktusok, megpróbáltatások. Dőlés: a terv borulásával fenyegető veszélyes helyzetek. Átvezénylés: diktátum. Mindez alaposan igénybe veszi Kárpátia állóképességét.*

*

Az Új világba érkezés nem egyszerre, hanem több stációban történik meg. New York már az izgalom lázában égett, de hiába ostromolták kérdésekkel a Carpathiát, nem érkezett jelentés, mert a kapitány a rádióadót hivatalos közlések és a hajótöröttek üzenetei számára tartotta fenn. Egyes újságírókat már bosszantott a hajó hallgatása. *Első stáció: hallgatás. Avatatlanok nem ismerhetik meg az Új ember számára kinyilatkoztatott titkokat.*

Április 18-án, csütörtökön este vége szakadt a várakozásnak. A Carpathia elhaladt a Szabadság fátylós szobra mellett, érkezését tízezer ember nézte végig a Batteryről. *Második stáció: szabadság. „Fontos a tulajdonságok egészének monumentális*

felszabadítása, mert az előzmény és a következmény: a Szabadság.” (Hamvas Béla: Mágia szútra)

*Jöjj el, szabadság! Te szülsz nekem rendet,
jó szóval oktasd, játsszani is engedd
szép, komoly fiadat!*

(József Attila: Levegőt!)

Amikor a hajó elhaladt a móló előtt, harmincezres tömeg szorongott az esőben. *Harmadik stáció: az Új világ köszönti az Új embert. Az eső: áldás.*

A kapitány nem engedte fel a hajóra a riportereket, ezért kisebb gőzösökkel kísérték, és megafonokon harsogták a kérdéseiket. *Negyedik stáció: a szellem próbája.*

8 óra 37 perckor, a visszaindulástól számított három és fél nap elteltével érte el a hajó a horgonyzóhelyet, és kezdte leeresztetni a Titanic mentőcsónakjait, hogy ne akadályozzák a kikötésben. *Ötödik stáció: a nagy beavatás megtörtént, a lelkek megmentésének és beavatásának eszközeire immár nincs szükség, mert akadályoznák az Új világba érkezést.*

9 óra 35 perckor kötött ki a Carpathia. Leeresztették a hajóhidat, és először a túlélők léptek partra. *Hatodik stáció: beteljesedett, a nagy átkelés sikerült.*

*

Történetünk itt véget ér, a további történések már nem ide tartoznak. Afféle ráadásként azonban érdemes még a Carpathia további sorsára pillantanunk. A példátlan mentésben részt vevő hajót és legénységét mindenhol megkülönböztetett tisztelettel fogadták. Így volt ez Magyarországon is, ahová – a rendkívüli kiterő miatti késéssel – május 7-én érkezett meg. Május 10-én Budapesten fogadták a tisztikart és a legénységet. A kapitány magas állami kitüntetést kapott. A személyzet tagjait pedig jótékonyági futballmérkőzésre hívta ki az MTK.

A Carpathia fiumei útjai az I. világháború kitéréséig folytatódtak. 1914 után az antant hatalmak csapatszallító hajóként használták Boston és Liverpool között. 1918. július 17-én egy német tengeralattjáró megtorpedozta és elsüllyesztette. Körülbelül ekkor, talán éppen ezen a napon hoztak a nagyhatalmak végleges döntést a Monarchia megszüntetéséről és Magyarország feldarabolásáról. Ezen a napon nem csak a Carpathia, hanem *Kárpátia* is elsüllyedt. Mégis: *harmadnapra feltámad*, és az őt keresztre feszítő nyugati civilizáció túlélőinek megmentője lesz.

HARMADIK RÉSZ

Három természetes időegység van. Egyik a nap, amely alatt a Föld megfordul a saját tengelye körül. Másik az év, amely alatt a Föld egy teljes keringést végez a Nap körül. (Ilyen természetes időegység lenne még a hónap (a Hold-nap), amely alatt a Hold tesz meg egy teljes kört a Föld körül, de ennek 28 napos ciklusát a – férfinemhez tartozó – naptárkészítők az év hosszához igazítva megváltoztatták.)

Van azonban még egy természetes időegység, erről viszonylag kevesen tudnak. Ezt a Föld tengelyének mozgása határozza meg. A Föld tengelye lassú körző mozgást végez: 25 920 év alatt ír le egy teljes kört. Ezt platóni nagyévnak nevezzük. Ennek tizenketted része 2160 év, ezt hívjuk világhónapnak.

A Föld tengelyének ez a mozgása okozza a precesszió jelenségét. A Nap éves útján nem mindig ugyanakkor tartózkodik az egyes csillagképekben. Az idő múlásával lassan hátrálni látszik: 2160 évenként 30 fokot megy visszafelé, tehát ennyi idő alatt tesz meg egy teljes állatövi jegyet. Ez szabad szemmel csak teljes napfogyatkozáskor követhető, hiszen nap közben nem láthatók a csillagok. Amikor 1999. augusztus 11-én teljes napfogyatkozás volt Magyarországon, látni lehetett, hogy a Nap még nem hagyta el a Rák csillagképet, pedig „hivatalosan” már három hete az Oroszlánban kellett volna lennie. Hogy az asztrológusok miért nem néznek fel papírjaikból az égre, miért dolgoznak ma is kétezer éves adatokkal, azt ők tudják megmondani.

A világhónap 30-ad része 72 év, ezt hívhatjuk világnapnak (egy emberéletnyi idő), a világnap 24-ed része 3 év (világóra). Ez a számolgatás korántsem öncélú. *Az eseményeket világidőre átszámolva az időpontok történelmi távlatba kerülnek.*

A Titanic április 10-én déli 12 órakor indult el. A Carpathia április 18-án este 8 körül érkezett New York kikötőjébe, azaz révbbe. Az út teljes időtartama: 8 nap 8 óra, azaz világidőre visszaszámolva 600 év. Ebből a katasztrófaig 107 óra és 40 perc telt el: *úgy is mondhatjuk, hogy a katasztrófa a száznyolcadik óra negyvenedik percében történt.* Ez átszámolva 323 év: az időben visszamenve az „egzakt” tudomány születésénél vagyunk (*a 323 két prímszám szorzata: 19×17, vagy másképpen 153+170*).

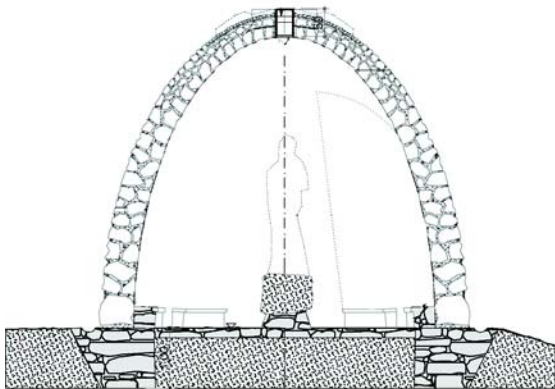
Maga az átkelés április 11-én délután 2 órakor kezdődött. Az eredeti terv szerint április 17-én reggel, tehát öt és háromnegyed nap (*414 év*) múlva kellett volna New Yorkba érkezni. A Carpathia végül április 18-án, csütörtökön este érkezett meg, az átkelés teljes időtartama tehát 7 nap 6 óra, azaz 522 év lett, ez másfél nappal (*108 év*) haladta meg a tervezettet. Ebből a katasztrófaig szűk három és fél nap, azaz 245 év telik el (*7×7×5*). Visszaszámolva az ipari forradalom kezdetén vagyunk.

A Titanic katasztrófájától az utolsó menekültek kimentéséig 9 óra, azaz 27 év (*3×3×3*), a Carpathia visszaindulásától a megérkezésig mintegy három és fél nap, azaz 250 év telik el. Az út nagyjából szimmetrikus: körülbelül annyi idő telik el az átkelés kezdetétől a katasztrófaig, mint a továbbindulástól az érkezésig. Középen a katasztrófa, a szinguláris pont.

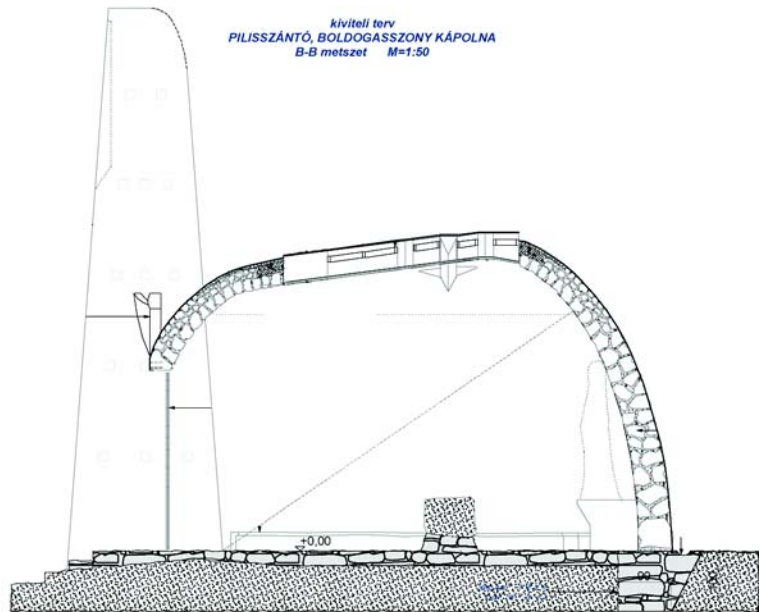
A történet több síkon zajlik. Első, kézenfekvő szintje a történelem, az események egymásutánisága. A második a lélek beavatásáról szól. A harmadik sík a szellemtörténeté, végül a legmagasabb szint a Teremtő tervének kinyilatkoztatása. Ezek együtt nyilvánulnak meg a valóságban, így együtt jelentek meg a jelen írásban is.

Éz az időszak az emberiség sötét éjszakája, beavatása és újjászületése; történetének legválságosabb és legintenzívebb kora.

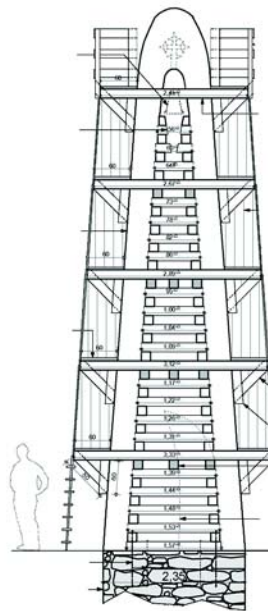
kiviteli terv
 PILISSZÁNTÓ, BOLDOGASSZONY KÁPOLNA
 A-A metszet M=1:50

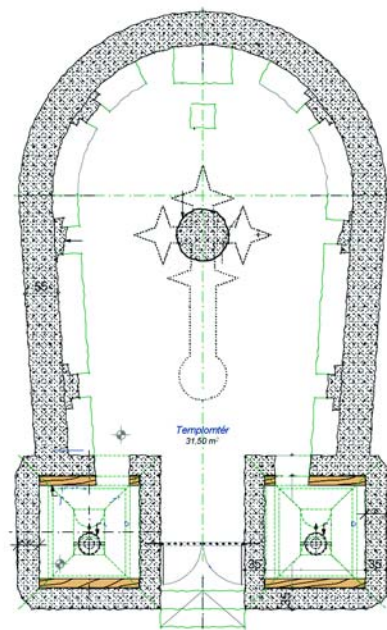
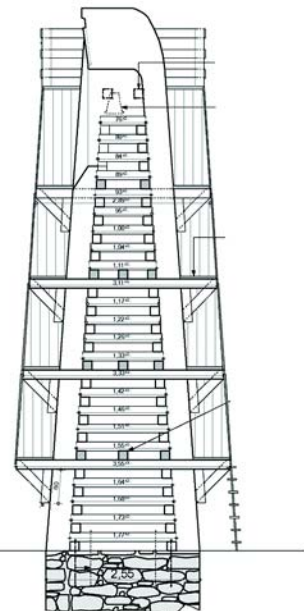
kiviteli terv
 PILISSZÁNTÓ, BOLDOGASSZONY KÁPOLNA
 B-B metszet M=1:50

TORONY ÁLLVÁNYOZÁS ANYAGSZÜKSÉGLETE
 1-1 METSZET M=1:50

TORONY ÁLLVÁNYOZÁS ANYAGSZÜKSÉGLETE
 2-2 METSZET M=1:50

kiviteli terv
 PILISSZÁNTÓ, BOLDOGASSZONY KÁPOLNA
 alaprajz M=1:50

Makovecz Imre: Dobogókő, felvonó fogadóépület, Fábíán Rigó Tamás rajzai

